

Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om bevakningsföretag och bevakningspersonal;

PMFS 2017:10
FAP 573-1

beslutade den 5 oktober 2017.

Utkom från trycket
den 17 november 2017

Polismyndigheten föreskriver följande med stöd av 28 § förordningen (1989:149) om bevakningsföretag och meddelar följande allmänna råd.

Innehållsförteckning

1 kap. Definitioner m.m.	1
Bevakning	1
Yrkesmässig.....	1
Annans räkning.....	5
Väktare och annan personal.....	5
Auktorisations-, godkännande- och tillsynsmyndighet	5
Bevaknings- och utbildningsföretag	6
2 kap. Auktorisation m.m.	6
Sakkunnigt och omdömesgillt sätt.....	6
God sed	8
Organisation och planläggning	8
Bevakning av enskild person för dennes skydd.....	9
Från allmän synpunkt olämplig inriktning	10
3 kap. Differentierad auktorisation	11
Värdetransport	11
Butikskontroll	11
Bevakning av enskild person för dennes skydd.....	11
Bevakning med stöd av förordnande eller särskilt godkännande	11
Stationär och ronderande bevakning	12
Larmcentral.....	12
4 kap. Godkännande av personal m.m.	13
Laglydnadsprövning	13
Lämplighetsprövning	14
Språkkunskaper.....	14
5 kap. Tillsyn	15

6 kap. Återkallelse av auktorisation och godkännande samt begränsning av godkännande	16
Återkallelse av auktorisation	16
Återkallelse av godkännande	17
7 kap. Utbildning m.m.	19
Väktargrundutbildning	19
Arbetsplatsförlagt lärande	20
Bevakning i larmcentral	20
Fortbildning	20
Särskild utbildning m.m.	21
Huvudinstruktörsutbildning	21
Utbildningsintyg	22
Föreståndarens ansvar	22
Utbildningsledarens ansvar	22
8 kap. Uniformering m.m.	23
Funktionsbeteckning	23
Återlämnande av uniform.....	24
Legitimation	24
Återlämnande av legitimation	25
9 kap. Utrustning för våldsanvändning m.m.	25
Utrustning vid värdetransport.....	28
10 kap. Rapporteringskyldighet	29
11 kap. Samverkansmöten m.m.	29
12 kap. Auktorisation för tillfällig bevakningsverksamhet och erkännande av yrkeskvalifikationer	30
13 kap. Auktorisation för tillfällig bevakning	31
Omfattning av tillfällig bevakning	31
Utbyte av uppgifter mellan medlemsstater.....	31
Förhandskontroll av yrkeskvalifikationer och lämplighetsprov.....	31
Språkkunskaper	32
14 kap. Godkännande för tillfälligt arbete	32
15 kap. Tillsyn av tillfällig bevakningsverksamhet	32

16 kap. Återkallelse av auktorisation och godkännande samt begränsning av godkännande för tillfällig bevakning	32
---	-----------

17 kap. Erkännande av utländsk utbildning och andra yrkeskvalifikationer samt utrustning	33
---	-----------

Kompetensbevis och andra uppgifter som krävs	33
Kompensatoriska åtgärder	34
Anpassningsperiod.....	34
Lämplighetsprov	35
Utrustning	35

18 kap. Uniformering och övrig utrustning vid tillfällig bevakning	36
---	-----------

19 kap. Undantag	37
-------------------------------	-----------

Bilagor	39
----------------------	-----------

<i>Bilaga 1 – Väktargrundutbildning</i>	<i>39</i>
<i>Bilaga 2 – Fortbildning för väktare (exempel)</i>	<i>51</i>
<i>Bilaga 3 – Utbildning för föreståndare</i>	<i>56</i>
<i>Bilaga 4 – Utbildning i värdetransport</i>	<i>61</i>
<i>Bilaga 5 – Utbildning för butikskontrollanter</i>	<i>63</i>
<i>Bilaga 6 – Utbildning i bevakning av enskild person för dennes skydd</i>	<i>68</i>
<i>Bilaga 7 – Batonger som får bäras av väktare</i>	<i>74</i>
<i>Bilaga 8 – Utbildning i expanderbar batong.....</i>	<i>76</i>
<i>Bilaga 9 – Utbildning för hundförare</i>	<i>77</i>
<i>Bilaga 10 – Prövning och godkännande av hund och hundekipage.....</i>	<i>80</i>
<i>Bilaga 11 – Utbildning i handhavande av skjutvapen</i>	<i>87</i>
<i>Bilaga 12 – Väktares rätt att bära skjutvapen och bevakningsföretagets förvaring av skjutvapen m.m.</i>	<i>91</i>
<i>Bilaga 13 – Utbildning för användare av pepparspray (OC-spray).....</i>	<i>95</i>
<i>Bilaga 14 – OC-spray för väktare.....</i>	<i>97</i>
<i>Bilaga 15 – Kontrollpunkter vid rutinmässiga inspektioner enligt 10 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag</i>	<i>98</i>
<i>Bilaga 16 – Funktionsbeteckning för väktare.....</i>	<i>103</i>

Bevakning

1 § Auktorisation krävs enligt lagen (1974:191) om bevakningsföretag för att yrkesmässigt utföra bevakning för annans räkning. Med bevakning ska i denna författning förstås en verksamhet som utövas genom personell kontroll, övervakning eller tillsyn, med eller utan tekniska hjälpmedel, av gods, objekt, områden eller verksamhet i avsikt att skapa ett extra skydd mot skada som orsakas genom brottsligt angrepp, brand eller liknande. I begreppet bevakning innefattas bevakning av enskild person för dennes skydd, värdetransport och annat åtagande som sker med stöd av förordnande eller särskilt godkännande som myndighet meddelat.

Med annat åtagande som sker med stöd av förordnande eller särskilt godkännande som myndighet meddelat avses bl.a. arbete som utförs av

- ordningsvakt enligt 2, 2 a, 2 b eller 3 §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter,
- annan särskilt utsedd person som förordnats av Polismyndigheten enligt 2 § lagen (2004:1100) om luftfartsskydd,
- annan särskilt utsedd person som förordnats av Polismyndigheten enligt 16 § lagen (2004:487) om sjöfartsskydd,
- annan särskilt utsedd person som förordnats av Polismyndigheten enligt 4 kap. 3 § lagen (2006:1209) om hamnskydd,
- naturvårdsvakt enligt 17 § terrängkörningsförordningen (1978:594),
- jakttillsynsman enligt 53 § jaktförordningen (1987:905),
- fisketillsynsman enligt 5 kap. 2 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen, och
- skyddsvakt enligt 6 § skyddsförordningen (2010:523).

Första stycket gäller inte parkeringsövervakning i den betydelse begreppet har i lagen (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning m.m. och inte arbete som utförs med stöd av förordnande enligt 23 a § polislagen (1984:387).

Verksamhet som bevakningsföretag utför som inte är bevakning enligt andra stycket benämns i denna författning sidouppdrag.

Yrkesmässig

2 § Bevakning är yrkesmässig om den sker mot ersättning och om den inte är av obetydlig omfattning eller varaktighet. Oavsett omfattning och varaktighet ska följande verksamheter anses som yrkesmässiga när de utförs mot ersättning,

- arbete som sker med stöd av förordnande eller särskilt godkännande som avses i 1 kap. 1 § andra stycket,
- bevakning av enskild person för dennes skydd,
- värdetransport,
- tillfällig bevakning enligt 3 b § lagen (1974:191) om bevakningsföretag, och
- tillfälligt arbete med bevakning med stöd av 4 a § lagen (1974:191) om bevakningsföretag.

Bevakningen bör anses ha en obetydlig varaktighet om den vid ett eller flera tillfällen tillsammans pågår i högst 14 dagar under en tolv månadersperiod.

Bevakningen bör anses ha en obetydlig omfattning om den vid ett eller flera tillfällen tillsammans omfattar högst 24 produktionstimmar under en tolv månadersperiod. Bevakningen är således inte av obetydlig omfattning om bevakningen av ett objekt kräver fem vaktare under en femtimmarsperiod.

Annans räkning

Allmänna råd

Att bevakningen sker för annans räkning innebär att en juridisk eller fysisk person utför bevakning på uppdrag av en annan juridisk eller fysisk person. Ett företag som med egen anställd personal t.ex. bevakar företagets egendom omfattas således inte av lagen.

Auktorisation krävs dock inte för att för annans räkning utföra ordningsvaktsarbete eller annan bevakning som avses i 1 kap. 1 § andra stycket denna författning om den fysiska personen som åtagit sig uppdraget också själv utför det. Detta gäller även om arbetet utförs inom ramen för en enskild firma.

Vaktare och annan personal

3 § Med vaktare i denna författning ska förstås en person som är behörig att utföra bevakning i ett auktoriserat bevakningsföretag för annans räkning, dock inte den som är ordningsvakt eller annan som utför bevakning som avses i 1 kap. 1 § andra stycket.

4 § Med personal i denna författning ska förstås

- anställda eller personer som avses att anställas i ett bevakningsföretag,
- fysiska personer som är uppdragstagare och som inte endast tillfälligtvis kommer att delta i företagets verksamhet,
- andra uppdragstagare som kommer att vistas i företagets lokaler utan tillsyn,
- praktikanter som utför arbetsplatsförlagd utbildning enligt 4 kap. 12–14 §§ gymnasieförordningen (2010:2039), och
- den som utför praktisk yrkesträning enligt 7 kap. 2 § denna författning utan att vara anställd i bevakningsföretaget.

Auktorisations-, godkännande- och tillsynsmyndighet

5 § Vilken eller vilka länsstyrelser som är auktorisations-, godkännande och tillsynsmyndighet för ett bevaknings- eller utbildningsföretag framgår av 1 a–c och 26 §§ förordningen (1989:149) om bevakningsföretag m.m.

Bevaknings- och utbildningsföretag

6 § Vad som i denna författning sägs om företag som bedriver eller avser att bedriva bevakning ska i tillämpliga delar även gälla företag som bedriver eller avser att bedriva föreskriven utbildning av personal som ska bedriva bevakning.

2 kap. Auktorisation m.m.

1 § Som följer av lagen (1974:191) om bevakningsföretag får auktorisation endast meddelas företag som avser att yrkesmässig åta sig att för annans räkning utföra bevakning eller bedriva föreskriven utbildning av personal som ska utföra bevakningstjänst. I 1 kap. 1 § ges exempel på åtaganden som är att betrakta som bevakning.

Sakkunnigt och omdömesgillt sätt

2 § Bevaknings- och utbildningsföretag ska enligt 3 § lagen om bevakningsföretag ha en föreståndare. Föreståndaren ska själv, eller genom en ändamålsenlig organisation, se till att den bevakning eller utbildning som företaget har åtagit sig att bedriva utförs på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt och i övrigt i överensstämmelse med god sed samt att de anställda har den kompetens och utbildning som verksamheten fordrar.

3 § För att det ska kunna antas att bevakningen eller utbildningen kommer att bedrivas på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt och i övrigt i överensstämmelse med god sed fordras att företagets föreståndare med godkänt resultat har genomgått föreskriven utbildning för föreståndare, se *bilaga 3*.

Vidare krävs att företagets föreståndare har erfarenhet av och kunskap om bevakning och bevakningsbranschen i allmänhet och den form av bevakning eller utbildning som anges i ansökan i synnerhet.

För att en person på ett fullgott sätt ska kunna ikläda sig befattningen som föreståndare i ett bevakningsföretag ska krävas att han eller hon är

- tillsvidareanställd på heltid i företaget under den tid företaget bedriver bevakning, dock inte mer än normal årsarbetstid,
- ägare till minst en tredjedel om det är fråga om ett handelsbolag,
- komplementär och ägare till minst en tredjedel om det är fråga om ett kommanditbolag eller
- driver bevakning i en registrerad enskild firma.

Om ett bevakningsföretag som redan är auktoriserat ställs utan föreståndare ska företaget omedelbart anmäla en tillfällig föreståndare till länsstyrelsen och inom sex månader anmäla en ordinarie föreståndare.

En tillfällig föreståndare får, utan att ha genomgått föreskriven utbildning för föreståndare enligt *bilaga 3*, verka som föreståndare i högst sex månader om han eller hon är lämplig för uppgiften och i övrigt uppfyller föreskrivna krav på en föreståndare.

För att en person ska anses ha en sådan erfarenhet och kunskap som föreskrivs i 3 § bör han eller hon vara behörig att utföra verksamhetslaget och ha utfört bevakning i minst två år, eller under motsvarande tid ha utbildat bevakningspersonal i föreskriven utbildning för det aktuella verksamhetslaget, eller ha lett och fördelat arbetet inom verksamhetslaget eller ha annan för verksamhetslaget relevant erfarenhet.

När det gäller bevakningsföretag som avser att utföra bevakning av enskild person för dennes skydd eller värdetransport bör dock krävas att föreståndaren har minst fem års erfarenhet av det verksamhetslaget.

Ett bevakningsföretag får ha flera föreståndare. Detta kan behövas när företaget ska bedriva flera vitt skilda slag av bevakning och då företaget inte har tillgång till en person med tillräcklig erfarenhet från dessa bevakningsområden. Personens erfarenhet av bevakning bör inte vara äldre än tio år.

4 § Vid prövning av en ansökan om auktorisation ska hänsyn tas endast till bestyrkt erfarenhet, kunskap och utbildning hos sådana personer som kommer att vara knutna till företaget på det sätt som anges i 3 § tredje stycket.

Finns särskilda skäl får hänsyn tas även till erfarenhet, kunskap och utbildning hos personer som är knutna till företaget på annat sätt än som anges i 3 § tredje stycket.

Allmänna råd

Särskilda skäl enligt 4 § andra stycket bör anses finnas när det ställs krav på viss lärarkompetens för att leda ämnena brand och akutsjukvård.

5 § Auktorisationsmyndigheten ska enligt 5 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag inhämta yttrande från Polismyndigheten innan ansökan beviljas. Auktorisationsmyndigheten ska till sin begäran om yttrande bifoga hela det underlag som länsstyrelsen avser att grunda sitt beslut om auktorisation på. I underlaget ska bl.a. ingå kopior på de utbildningsbevis, arbetsbetyg och arbetsintyg som sökanden åberopar i ärendet.

6 § Kravet på sakkunnighet och omdömesgillhet innebär att företaget ska antas komma att efterleva de författningar som särskilt tar sikte på bevaknings- och utbildningsföretag men även andra författningar, t.ex. sådana som föreskriver bokföringsskyldighet, inbetalning av skatter och avgifter.

Vid bedömningen av om det kan antas att företaget kommer att följa gällande författningar ska hänsyn tas till laglydnaden hos styrelseledamot, styrelsesuppleant, föreståndare, anställda och andra personer med inflytande över företaget. Hänsyn ska också tas till dessa personers övriga personliga förhållanden såsom skatteskulder och andra omständigheter som kan påverka sakkunnig- och omdömesgillheten.

7 § Kravet på att bevakningen ska antas komma att bedrivas i överensstämmelse med god sed innebär att det inte får finnas misstankar om att företaget kommer att använda olämpliga arbetsmetoder och att företagens verksamhet måste kunna antas hålla en viss minimistandard.

Ett utbildnings- eller bevakningsföretag får inte avvisa en sökande med motivering att han eller hon inte genomgått utbildning vid ett visst utbildnings- eller bevakningsföretag.

Organisation och planläggning

8 § Kravet på att företaget ska ha en lämplig organisation och planläggning av sin verksamhet innebär att företaget ska vara organiserat på ett sådant sätt att det finns goda förutsättningar för att bevakningen eller utbildningen kan utföras på ett bra sätt.

Kravet innebär också att tillsynsmyndighetens tillsyn över företaget ska kunna utövas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Bevaknings- och utbildningsföretag ska därför ha en fast besöks- och postadress och vara tillgängliga via telefon.

9 § Bevakningsföretag som till följd av bevakningsuppdrag har koder, husritningar, andra handlingar, nycklar eller andra liknande föremål i sin vård ska förvara och hantera dem så att de inte är åtkomliga för någon obehörig.

Bevakningsföretaget ska föra en förteckning över nycklar och andra liknande föremål som överlämnats till bevakningsföretaget från en kund. Av förteckningen ska framgå vilken anställd som har eller har haft nyckeln eller föremålet i sin vård och tidpunkten för över- och återlämnande.

Under tid då bevakningsföretagets lokaler är obemannade ska handlingarna eller föremålen förvaras i ett låst säkerhetsskåp, som lägst uppfyller kraven i Svenska Stöldskyddsföreningens SSF 3492¹ eller motsvarande krav och som är certifierat av ett ackrediterat certifieringsorgan som ackrediterats för uppgiften enligt lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll² eller annat utrymme med motsvarande egenskaper. Säkerhetsskåpet eller utrymmet ska vara larmat. Larmet ska överföras till en larmcentral som lägst

¹Svenska Stöldskyddsföreningens SSF utges och tillhandahålls av Svenska Stöldskyddsföreningen

²Certifiering kan utföras även av ett certifieringsorgan inom Europeiska unionen, Turkiet eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om organet

1. är ackrediterat för uppgiften mot standarden SS EN 45 011 av ett ackrediteringsorgan som uppfyller och tillämpar kraven i standarden SS EN 45 010, eller

2. på annat sätt erbjuder likvärdiga garantier vad gäller teknisk och yrkesmässig kompetens samt garantier för oberoende.

För att verifiera kraven enligt 9 § ska provning utföras av ett provningsorgan som är ackrediterat för uppgiften av SWEDAC enligt lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll och ska omfatta de metoder som anges i SS EN 1143-1 respektive SS 3492.

Provning kan även utföras av ett organ som

1. är ackrediterat för uppgiften mot standarden ISO/IEC 17 025 och omfattar de metoder som anges i SS EN 1143-1 respektive SS 3492 av ett ackrediteringsorgan som uppfyller och tillämpar kraven i SS EN 45 003, eller

2. på annat sätt erbjuder likvärdiga garantier vad gäller teknisk och yrkesmässig kompetens samt garantier för oberoende.

uppfyller SSF 136³ eller motsvarande krav och som är certifierad av ett ackrediterat certifieringsorgan som ackrediterats för uppgiften enligt lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll⁴.

10 § En ansökan om auktorisation ska enligt 2–4 §§ förordningen (1989:149) om bevakningsföretag innehålla uppgift om vilket eller vilka slag av verksamhet som företaget avser att bedriva.

När sökanden lämnar uppgift om den verksamhet som avses att bedrivas ska den terminologi som anges i 3 kap. 2–8 §§ denna författning användas.

11 § Ett företag som avser att bedriva föreskriven utbildning ska utöver vad som anges i 3 § förordningen (1989:149) om bevakningsföretag till ansökan bifoga följande skriftliga uppgifter,

- företagets utbildningsplan,
- det utbildningsmaterial som ska användas i undervisningen,
- exempel på hur de prov som eleverna ska genomgå är konstruerade,
- intyg som styrker att företagets lärare är behöriga att utbilda i de ämnen som ansökan avser,
- vilka lokaler och övningsområden som ska användas vid utbildningen,
- en beskrivning av hur de praktiska momenten i utbildningen kommer att genomföras,
- vad som krävs för godkännande, och
- exempel på intyg om genomförd utbildning.

Bevakning av enskild person för dennes skydd

12 § Länsstyrelsen får besluta om auktorisation för bevakning av enskild person för dennes skydd endast om sökanden har bedrivit bevakning under minst ett år.

Länsstyrelsen ska vid prövningen av en ansökan som avses i första stycket särskilt kontrollera om det riktats berättigade klagomål mot sökanden som medför att det inte kan antas att sökanden kommer att kunna utföra bevakning av enskild person för dennes skydd på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt och i övrigt i överensstämmelse med god sed.

Allmänna råd

Bevakning av enskild person för dennes skydd är en särskilt kvalificerad form av bevakning som ställer extra stora krav på omdöme, stadga och kontinuitet och som det främst ankommer på polisen att utföra. Väktare som för första gången rekryteras till sådant slag av bevakning bör därför som huvudregel ha bedömts och visat prov på särskilt gott omdöme under en tid i en annan del av företagets bevakningsverksamhet. För att göra en sådan bedömning möjlig bör bevakning av enskild person för dennes skydd inte utgöra det enda slaget av bevakning som ett bevakningsföretag bedriver.

³ Svenska Stöldskyddsföreningens Regler för larmcentraler, SSF 136, utgåva 4.

⁴ Vad som sägs i fotnot nr 3 ska även gälla detta krav.

13 § För att auktorisation för bevakning av enskild person för dennes skydd ska få beslutas måste bevakningsföretaget ha en sådan storlek och organisatorisk struktur att bevakningen kan antas få den stadga och kontinuitet som denna form av bevakning kräver.

Allmänna råd

För att ett bevakningsföretag ska anses ha en sådan storlek som anges i 13 § bör krävas att företaget har minst 10 stycken tillsvidareanställda väktare på heltid som genomgått föreskriven utbildning för bevakning av enskild person för dennes skydd enligt *bilaga 6*.

Från allmän synpunkt olämplig inriktning

14 § Ett bevakningsföretag får inte meddelas auktorisation om verksamheten kan antas få en från allmän synpunkt olämplig inriktning. Exempel på uppgifter som har en sådan inriktning om de utförs av bevakningsföretagets väktare är uppgifter som anges i 2 § 2 och 3 polislagen (1984:387). När en ansökan prövas ska därför särskilt uppmärksammas om företaget kan antas komma att utföra uppgifter som det enligt 2 § 2 och 3 polislagen ankommer på polisen att utföra.

Bevakningsföretagets verksamhet får inte heller antas komma att marknadsföras på ett sådant sätt att allmänheten kan få uppfattningen att företaget tillhandahåller tjänster enligt 2 § 2 och 3 polislagen, att företagets verksamhet kan jämföras med polisverksamhet eller att företaget utför verksamhetslag som inte omfattas av auktorisationen.

Allmänna råd

Det bör anses vara en från allmän synpunkt olämplig inriktning om ett bevakningsföretag åtar sig att genom spanings- eller utredningsverksamhet ta fram bevisning mot en person avseende ett visst brott om han eller hon redan är misstänkt för detta. Detsamma bör gälla uppdrag som innebär att bevakningsföretaget kartlägger personer som misstänks bedriva brottslig verksamhet.

Det bör dock inte anses vara en olämplig inriktning om ett bevakningsföretag åtar sig uppdrag som innefattar spanings- eller utredningsverksamhet enbart för att ta reda på om brottslig verksamhet över huvud taget pågår.

Sidouppdrag som innebär att en lägenhetsinnehavare endast informeras om att han eller hon stör omgivningen (s.k. störningsjour) bör inte heller anses som olämplig inriktning om den som utför åtgärden följer funktionsbeteckning för väktare exempelvis genom att bära annan jacka än den som godkänts som väktaruniform samt att batong inte medförs.

15 § Bevakningsföretag får utföra uppdrag som innefattar ordningshållning på allmänna platser genom att allmänheten avvisas eller liknande endast om uppdraget utförs av ordningsvakter eller annan personal som arbetar med stöd av förordnande eller särskilt godkännande som avses i 3 kap. 5 §.

1 § Auktorisationsmyndigheten ska enligt 3 a § lagen (1974:191) om bevakningsföretag i ett beslut om auktorisation ange vilket eller vilka slag av verksamhet som företaget får utföra med stöd av auktorisationen. När så sker ska den terminologi som föreskrivs i 2–8 §§ denna författning användas. Detsamma ska gälla vid beslut om auktorisation för tillfällig bevakning enligt 3 b § lagen (1974:191) om bevakningsföretag.

Värdetransport

2 § Med värdetransport ska förstås transport av sedlar, mynt eller annan egendom som bevakas, eller utförs och bevakas, av någon som anlitas för uppdraget för att främst skapa ett extra skydd mot brottsliga angrepp. I begreppet värdetransport ska också innefattas i- och urlastning, påfyllning av uttagsautomater och andra liknande åtgärder som har en omedelbar och naturlig koppling till transporten.

Butikskontroll

3 § Med butikskontroll ska förstås personell bevakning, i civila kläder eller i uniform, av varor som tillhandahålls för försäljning i butik, varuhus eller liknande i avsikt att skapa ett extra skydd mot brottsliga angrepp.

Hemgångskontroll och liknande bevakning av personalen är inte att anse som butikskontroll.

Bevakning av enskild person för dennes skydd

4 § Med bevakning av enskild person för dennes skydd ska förstås ett personellt skyddande av en person som utförs i dennes omedelbara närhet för att skapa ett extra skydd mot brottsliga angrepp mot hans eller hennes liv, hälsa eller rörelsefrihet.

Bevakning med stöd av förordnande eller särskilt godkännande

5 § Med bevakning med stöd av förordnande eller särskilt godkännande avses bl.a. bevakning som utförs av

- ordningsvakt enligt 2, 2 a, 2 b eller 3 §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter,
- annan särskilt utsedd person som förordnats av Polismyndigheten enligt 2 § lagen (2004:1100) om luftfartsskydd,
- annan särskilt utsedd person som förordnats av Polismyndigheten enligt 16 § lagen (2004:487) om sjöfartsskydd,
- annan särskilt utsedd person som förordnats av Polismyndigheten enligt 4 kap. 3 § lagen (2006:1209) om hamnskydd,
- naturvårdsvakt enligt 17 § terrängkörningsförordningen (1978:594),
- jakttillsynsman enligt 53 § jaktförordningen (1987:905),

- fisketillsynsman enligt 5 kap. 2 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen, och
- skyddsvakt enligt 6 § skyddsförordningen (2010:523).

Bevakning som sker med stöd av någon av de författningar som anges i första stycket ska var och en betraktas som ett verksamhetslag. I beslutet om auktorisation ska länsstyrelsen därför ange vilken eller vilka författningar som auktorisationen är avgränsad till.

Om bevakningsföretaget avser att utvidga sin verksamhet till att även omfatta t.ex. bevakning som sker med stöd av särskilt godkännande enligt 6 § skyddsförordningen (2010:523) krävs att en ny ansökan ges in och att ett nytt beslut om auktorisation, efter prövning, fattas av länsstyrelsen som omfattar även detta verksamhetslag.

Allmänna råd

Ett beslut om auktorisation att bedriva verksamhetslag som avses i 5 § bör utformas så att det tydligt framgår att auktorisationen endast omfattar t.ex. bevakning som utförs med stöd av förordnande enligt 2 § lagen (2004:1100) om luftfartsskydd.

Stationär och ronderande bevakning

6 § Med stationär och ronderande bevakning ska förstås annan bevakning än sådan som anges i 2–5 och 7–8 §§.

Allmänna råd

Exempel på stationär och ronderande bevakning är objekts- och områdesbevakning och hemgångskontroll.

Larmcentral

7 § Med larmcentral ska i denna författning förstås verksamhet som innebär att bevakning yrkesmässigt utförs åt annan genom att via teknisk tillsyn ta emot eller förmedla larm.

Särskilt krav för auktorisation av sådan larmcentral är att denna även ska vara certifierad som larmcentral enligt SSF 136:4 eller motsvarande norm inom Europeiska Unionen eller kunna antas uppfylla sådana krav.

Utbildningsverksamhet

8 § Med utbildningsverksamhet ska förstås bedrivandet av föreskriven utbildning av personal som ska bedriva bevakning.

Varje föreskriven utbildning ska vara att anse som ett eget verksamhetslag. I beslutet om auktorisation ska länsstyrelsen ange vilken eller vilka utbildningar som auktorisationen omfattar.

Om företaget avser att utvidga sin utbildningsverksamhet till att omfatta t.ex. Utbildning för butikskontrollanter enligt *bilaga 5* krävs att en ny ansökan ges in och att ett nytt beslut om auktorisation, efter prövning, fattas av länsstyrelsen.

Ett beslut om auktorisation att bedriva utbildningsverksamhet som avses i 8 § bör utformas så att auktorisationen omfattar t.ex. Väktargrundutbildning enligt *bilaga 1*.

4 kap. Godkännande av personal m.m.

1 § Av 4 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag framgår att föreståndaren, övrig personal hos ett auktoriserat bevakningsföretag, styrelseledamot och styrelsesuppleant ska vara godkänd med avseende på laglydnad, medborgerlig pålitlighet samt lämplighet i övrigt.

För att kontrollera laglydnaden och lämpligheten ska godkännandemyndigheten inhämta uppgifter från register som förs med stöd av lagen (1998:620) om belastningsregister och lagen (1998:621) om misstankeregister.

Vid godkännandeprövningen ska högre krav ställas på väktares och föreståndares laglydnad och lämplighet än på annan personal. Detsamma gäller styrelseledamöter, styrelsesuppleanter och personal som har ett avgörande inflytande på företagets verksamhet.

Laglydnadsprövning

2 § Beslut om avslag på en ansökan med anledning av bristande laglydnad ska grunda sig på en lagakraftvunnen dom, ett godkänt strafföreläggande, ett godkänt föreläggande om ordningsbot eller ett beslut om åtalsunderlåtelse enligt 20 kap. rättegångsbalken eller motsvarande bestämmelse i annan författning.

Allmänna råd

Vid bedömningen av laglydnaden bör godkännandemyndigheten ta hänsyn till brottets straffvärde, omständigheterna vid brottet och den tid som har förflutit från det att brottet begicks.

Godkännandemyndigheten bör som huvudregel ta hänsyn endast till brott som inträffat inom de senaste fem åren. Denna period bör dock kunna såväl utsträckas som avkortas med hänsyn till brottets svårighetsgrad och omständigheterna i det enskilda fallet.

Om en sökande begått brott med fängelse i straffskalan bör länsstyrelsen, med hänsyn till brottets karaktär och omständigheterna vid brottet, överväga att avslå ansökan. Exempel på brott där huvudregeln är att ansökan avslås är uppsåtliga brott mot liv och hälsa, frihet och frid, tillgreppsbrott, vapen-, narkotika- och dopningsbrott, smuggling, brott mot tystnadsplikt och mutbrott.

En ansökan bör avslås även när det är fråga om flera i och för sig mindre allvarliga brott eller förseelser som inte medfört svårare påföljd än böter, men som sammantaget tyder på bristande respekt för gällande författningar.

3 § Beslut om avslag på en ansökan med anledning av bristande lämplighet ska grunda sig på skäligen misstanke om brott, omhändertagande enligt lag eller annan omständighet som indikerar att sökanden inte kommer att utföra bevakningen på ett godtagbart sätt.

Allmänna råd

Ansökan bör avslås med hänvisning till bristande lämplighet om en person är skäligen misstänkt för brott som normalt leder till att ansökan avslås på grund av bristande laglydnad enligt 4 kap. 2 §.

Andra omständigheter som bör leda till att ansökan avslås på grund av bristande lämplighet är exempelvis om sökanden vid upprepade tillfällen har varit föremål för ingripande med stöd av lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. eller 13 § polislagen (1984:387).

En ansökan bör avslås även när det är fråga om upprepade beteenden eller vid enstaka tillfälle av mer allvarligt slag som visserligen inte har föranlett några ingripanden, men som ändå tyder på att personen är olämplig för arbetsuppgiften. Ett exempel på annan omständighet som kan innebära att sökanden bedöms som olämplig är om personen lider av en psykisk störning, missbrukar narkotika eller andra droger.

Språkkunskaper

4 § För att bli godkänd för anställning i bevakningsföretag för att utföra bevakningsarbete krävs även att sökanden har sådan god kunskap i svenska språket och kännedom om svenska förhållanden att han eller hon

- i tal och skrift kan redogöra för de juridiska och andra överväganden som föregått ett ingripande, och
- kan antas kunna utföra bevakning på ett rättssäkert och bra sätt.

Finns anledning att anta att den som avses med ansökan inte uppfyller kraven ska godkännandemyndigheten kalla honom eller henne till ett möte för att kontrollera detta.

Allmänna råd

Anledning att anta att den som avses med ansökan inte uppfyller kraven i 4 § första stycket bör bl.a. finnas när personen som ansökan tar sikte på har bott i landet i mindre än fem år.

Särskilda skäl att tidsbegränsa ett godkännande enligt 6 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag kan vara att det är fråga om en viss tidsanställning eller att viss tveksamhet finns om den anställdes laglydnad, medborgerliga pålitlighet eller lämplighet i övrigt.

1 § Tillsynsmyndigheten ska enligt 10 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag inspektera auktoriserade bevaknings- och utbildningsföretag minst vartannat år. För dessa inspektioner ska tillsynsmyndigheten upprätta en inspektionsplan som minst omfattar två år. De myndigheter som tillsynsmyndigheten med stöd av 8 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag avser att begära biträde av ska underrättas om inspektionsplanens innehåll så snart det kan ske.

2 § Inom ramen för en sådan rutinmässig inspektion som avses i 1 § ska tillsynsmyndigheten särskilt kontrollera att styrelseledamöter, styrelse-suppleanter, föreståndare och övrig personal är godkända och har sådan utbildning, kunskap, erfarenhet och utrustning som föreskrivs för att företaget ska få bedriva det slag av bevakning som det har auktorisation för. Uppmärksamhet ska även ägnas åt om företaget bedriver sådan verksamhet som avses i 2 kap. 14 §. Utöver detta ska kontrolleras att kundhandlingar, koder, nycklar och liknande föremål hanteras på föreskrivet sätt och att övriga auktorisationsvillkor efterlevs.

I *bilaga 15* ges exempel på vilka kontrollpunkter en rutinmässig inspektion kan ta sikte på.

3 § En rutinmässig inspektion ska till största delen genomföras genom att tillsynsmyndigheten besöker företaget, i förekommande fall, såväl på företagets huvudkontor som på dess region- eller lokalkontor. Inspektionen kan ta sikte på företagets verksamhet i dess helhet eller på viss eller vissa delar.

Om möjligt ska även företagets arbetsmetoder och bevakningspersonalens uppträdande kontrolleras.

Allmänna råd

Ett bevakningsföretags storlek kan göra det svårt för tillsynsmyndigheten att genomföra en ändamålsenlig inspektion vid ett tillfälle. Inspektionen bör i sådana fall delas in i olika moment, varvid visst eller vissa inspektionsmoment genomförs ett år, andra moment ett annat år.

4 § Tillsynsmyndigheten ska utöver vad som sägs i 10 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag även inspektera ett företag om en uppgift lämnats eller på annat sätt kommit till myndighetens kännedom att ett företag bedrivit bevakning eller föreskriven utbildning på ett felaktigt eller försumligt sätt eller om det annars finns särskilda skäl. Tillsynsmyndigheten kan dock om det är tillräckligt för att utreda saken begära in upplysningar om förhållandet med stöd av 9 § första stycket lagen (1974:191) om bevakningsföretag.

Vad som sägs i första stycket ska också gälla om en uppgift lämnats eller på annat sätt kommit till tillsynsmyndighetens kännedom om att ett bevakningsföretag bedriver eller har bedrivit verksamhet som avses i 2 kap. 14 §.

Särskilda skäl enligt 4 § första stycket kan finnas om företaget underlåter att ge in föreskriven verksamhetsredogörelse, om obligatoriska uppgifter saknas i redogörelsen eller om företaget inte lämnar upplysningar efter begäran enligt 9 § första stycket lagen (1974:191) om bevakningsföretag.

5 § Om en uppgift lämnats eller på annat sätt kommit till en länsstyrelses kännedom om att ett företag har bedrivit bevakning eller föreskriven utbildning på ett felaktigt eller försumligt sätt ska tillsynsmyndigheten underrättas om detta.

Får Polismyndigheten kännedom om att ett bevaknings- eller utbildningsföretag bedrivit bevakning eller föreskriven utbildning på ett felaktigt eller försumligt sätt ska myndigheten vidarebefordra uppgiften till tillsynsmyndigheten.

Vad som sägs om underrättelse i första och andra stycket ska också gälla om en uppgift lämnats om, eller om det på annat sätt blivit känt, att ett bevakningsföretag bedriver verksamhet som avses i 2 kap. 14 §.

6 § I 9 § andra stycket lagen (1974:191) om bevakningsföretag regleras skyldigheten för auktoriserade bevaknings- och utbildningsföretag att tillställa länsstyrelsen en redogörelse för verksamheten under föregående år. Verksamhetsredogörelsen ska bl.a. innehålla upplysningar om vilket eller vilka slag av bevakning företaget bedriver och storleksförhållandena mellan dessa. Den ska också innehålla uppgifter om företaget använt sig av underleverantörer under det senaste året och, i förekommande fall, vilka.

Verksamhetsredogörelsen ska vidare innehålla uppgifter om vem eller vilka som varit föreståndare under senaste året och om bevakningsföretaget bedrivit verksamhet som inte är att anse som bevakning enligt 1 kap. 1 § och, i förekommande fall, vilken verksamhet som bedrivits.

Allmänna råd

Verksamhetsredogörelsen kan ge anledning att infordra kompletterande upplysningar från bevakningsföretaget eller att vid en kommande inspektion särskilt uppmärksamma visst eller vissa slag av verksamhetsområden inom företaget.

Verksamhetsredogörelsen kan vidare användas som underlag för att närmare överväga frågan om bevakningsföretaget bedriver sådan otillåten sidoverksamhet som avses i 2 kap. 14 §.

6 kap. Återkallelse av auktorisation och godkännande samt begränsning av godkännande

Återkallelse av auktorisation

1 § Enligt 13 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag kan ett företags auktorisation återkallas eller begränsas när de förutsättningar som föreskrivs i lagen inte längre föreligger eller det i övrigt finns särskild anledning därtill.

För återkallelse av auktorisation ska dock som huvudregel krävas starkare skäl än vad som krävs för att avslå en ansökan om auktorisation.

Om tillsynsmyndigheten istället för att återkalla hela auktorisationen begränsar den till att omfatta visst eller vissa slag av verksamheter ska den terminologi som anges i 3 kap. 2–8 §§ denna författning användas i beslutet.

Särskild anledning enligt första stycket ska anses finnas när ett företag inte efterlever denna författning och efter tillsynsmyndighetens påpekande inte vidtar rättelse.

2 § Bedriver ett företag bevakning eller föreskriven utbildning som inte omfattas av företagets auktorisation ska auktorisationen återkallas om inte särskilda skäl talar emot det. Detsamma gäller om ett företag vid flera tillfällen använder personal som inte är behörig att utföra bevakningen eller utbildningen.

Auktorisationen ska också återkallas om företaget inte har en föreståndare som har genomgått föreskriven utbildning för föreståndare eller om företaget inte längre bedriver någon bevakningsverksamhet.

3 § Återkallelse av auktorisation ska ske när annan än de för länsstyrelsen uppgivna personerna har ett avgörande inflytande över företagets verksamhet, dvs. när ett s.k. bulvanförhållande föreligger.

4 § I 9 § andra stycket lagen (1974:191) om bevakningsföretag regleras skyldigheten för auktoriserade företag att till länsstyrelsen ge in en redogörelse för den verksamhet som bedrivits under föregående år. Inkommer inte en sådan redogörelse efter tre påminnelser som sänts till företagets uppgivna fasta postadress med minst tre veckor mellan varje påminnelse ska auktorisationen återkallas.

5 § Vid mindre brister i företagets verksamhet ska tillsynsmyndigheten kalla till sig föreståndaren och påtala bristerna genom förklarande samtal. Åtgärdar företaget inte omedelbart bristerna ska tillsynsmyndigheten förelägga företaget att vidta rättelse med stöd av 12 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag.

Allmänna råd

Även om ett företag efter uppmaning från tillsynsmyndigheten rättat till påtalade brister och får behålla auktorisationen bör tillsynsmyndigheten pröva om föreståndaren brustit i sina åligganden i sådan utsträckning att han eller hon inte är lämplig att inneha funktionen som föreståndare.

Återkallelse av godkännande

6 § Godkännandemyndigheten ska varje år pröva laglydnaden och lämpligheten hos styrelseledamot, styrelsesuppleant, föreståndare, anställda och andra personer med inflytande över företaget genom kontroll i register som

förs med stöd av lagen (1998:621) om misstankeregister och lagen (1998:620) om belastningsregister.

7 § Enligt 13 a § lagen (1974:191) om bevakningsföretag ska ett godkännande återkallas när de förutsättningar som föreskrivs i lagen inte längre föreligger eller det i övrigt finns särskild anledning därtill. För återkallelse ska dock som regel krävas starkare skäl än vad som krävs för att avslå en ansökan om godkännande.

Särskild anledning enligt första stycket ska bland annat anses finnas när en godkänd person inte efterlever denna författning och efter godkännandemyndighetens påpekande inte vidtar rättelse.

Finns synnerliga skäl och bedriver bevakningsföretaget även annan verksamhet än bevakning bör godkännandemyndigheten i stället för att återkalla godkännandet i sin helhet begränsa det till att gälla endast annan verksamhet än bevakning om det är lämpligt.

Allmänna råd

Synnerliga skäl att begränsa ett godkännande kan finnas om en väktare med mångårig väl vitsordad tjänstgöring begått ett mindre allvarligt brott eller andra förmildrande omständigheter finns.

8 § Återkallelse av godkännande med anledning av bristande laglydnad ska som huvudregel inte ske innan domen vunnit laga kraft i ansvarsdelen för brott.

Allmänna råd

Är en person skäligen misstänkt för ett eller flera brott som normalt leder till att godkännandet återkallas på grund av bristande laglydnad bör, oaktat att en laga kraftvunnen dom inte föreligger, godkännandet återkallas med hänvisning till bristande lämplighet. Godkännandemyndigheten bör i sådana fall beakta att synnerliga skäl enligt 13 a § andra stycket lagen (1974:191) om bevakningsföretag kan finnas att begränsa godkännandet till att endast gälla annan verksamhet än bevakning till dess en eventuell dom vunnit laga kraft.

9 § Godkännandemyndigheten behöver inte göra någon årlig rutinmässig prövning av lämpligheten i övrigt utöver vad som anges i 6 §. Endast om det finns särskilda skäl ska en förnyad prövning i dessa avseenden ske.

Allmänna råd

Särskilda skäl att pröva lämpligheten bör anses finnas exempelvis när det kommit till godkännandemyndighetens kännedom att en person som avses i 6 § varit föremål för ingripande med stöd av lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. eller 13 § polislagen (1984:387).

Även sådana beteenden som avses i första stycket och som inte har föranlett något ingripande bör med hänsyn till omständigheterna i det

enskilda fallet motivera att frågan om återkallelse av godkännandet tas upp till prövning. Detsamma gäller om det framkommer att en godkänd person lider av psykisk störning, missbrukar narkotika eller liknande.

10 § Godkännandemyndigheten ska, om inte särskilda skäl talar mot det, återkalla godkännandet för väktare som inte genomgått fortbildning enligt 7 kap. 5 § denna föreskrift inom fem år från det datum som den senaste grund- eller fortbildningen genomgicks.

11 § En väktare ska när han eller hon utför bevakning uppträda på ett sätt som inger förtroende och aktning. Han eller hon bör uppträda hövligt, hänsynsfullt och med fasthet samt iaktta självbehärskning och undvika vad som kan uppfattas som utslag av ovänlighet eller småaktighet.

Om en väktare vid flera tillfällen uppträder på ett sätt som strider mot första stycket ska hans eller hennes godkännande med hänsyn till bristande lämplighet återkallas eller, om synnerliga skäl finns, begränsas till att gälla endast annan verksamhet än bevakning.

7 kap. Utbildning m.m.

Väktargrundutbildning

1 § Behörig att utföra bevakning är den som genomgått fullständig föreskriven väktargrundutbildning enligt *bilaga 1* och därefter fortbildning i samma ordning och intervall som föreskrivs i 5–6 §§.

Grundutbildning för väktare ska genomföras i följande ordning.

- del 1,
- praktisk yrkesträning, och
- del 2.

För tillträde till väktargrundutbildningens del 2 ska, utan hinder av första stycket, praktisk yrkesträning i bevakning ha utförts under minst 160 timmar.

Sådan yrkesträning får endast utföras av den som fyllt 18 år och är godkänd för anställning i bevakningsföretag.

För att bli behörig enligt första stycket krävs att Väktargrundutbildningens del 2 ska vara genomförd inom fyra år räknat från den dag som del 1 påbörjades.

2 § Praktisk yrkesträning ska ske inom ramen för ett auktoriserat bevakningsföretags ordinarie verksamhet och syfta till att ge deltagaren relevant erfarenhet av praktiskt bevakningsarbete. Yrkesträningen ska ske under ledning av en särskilt utsedd handledare och får bara genomföras efter att del 1 av väktargrundutbildningen har genomförts med godkänt resultat och pågå högst fyra månader räknat från den dag som yrkesträningen påbörjades.

För att yrkesträningen ska anses ske under ledning av handledare fordras att handledaren är närvarande eller omedelbart tillgänglig via telefon och på kort tid kan inställa sig för att vägleda praktikanten.

Praktisk yrkesträning i värdetransport och butikskontroll får endast ske under förutsättning att föreskriven utbildning i värdetransport respektive

butikskontrollant har genomgått med godkänt resultat efter del 1 av väktargrundutbildningen. Yrkesträning i värdetransport eller butikskontroll ska ske under ledning av en fysiskt närvarande handledare med minst två års erfarenhet av verksamhetslaget.

Arbetsplatsförlagt lärande

3 § Den som genomgår utbildning enligt gymnasieförordningen (2010:2039) där grundutbildning till väktare ingår får som alternativ till praktisk yrkesträning enligt 1–2 §§ istället genomgå arbetsplatsförlagt lärande om eleven

- har fyllt 18 år när arbetsplatsförlagt lärande påbörjas,
- genomgått laglydnads- och lämplighetsprövning med godkänt resultat enligt 4 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag innan arbetsplatsförlagt lärande påbörjas,
- inte utför självständigt arbete under arbetsplatsförlagt lärande,
- bär klädsel som tydligt visar att eleven utför praktik, och
- har en fysiskt närvarande handledare som genomgått gymnasieskolans handledarutbildning för arbetsplatsförlagt lärande.

Arbetsplatsförlagt lärande får fördelas mellan årskurs 2 och 3 men får inte utföras inom verksamhetslagen värdetransport, butikskontroll eller bevakning av enskild person för dennes skydd.

Utan hinder av 7 kap. 1–2 §§ får den som genomgår utbildning enligt gymnasieförordningen (2010:2039) där grundutbildning till väktare ingår genomgå del 2 av väktargrundutbildningen innan praktisk yrkesträning alternativt arbetsplatsförlagt lärande genomförs. Praktiken ska dock vara genomförd innan gymnasieutbildningen har avslutats.

Bevakning i larmcentral

4 § Den som utför bevakning enligt verksamhetslaget larmcentral är undantagen från kravet på väktargrundutbildning. Om fullständig väktargrundutbildning saknas ska den som utför sådan bevakning istället vara utbildad enligt vad som krävs för arbete i certifierad larmcentral enligt SSF 136:4 och ISO 9001:2008.

Fortbildning

5 § Väktare ska ha genomgått fortbildning med godkänt resultat inom fyra år efter att föregående grund- eller fortbildning genomgicks för att utan avbrott vara behörig att utföra bevakningsarbete.

Fortbildningen ska omfatta minst 30 lektionstimmar och innehålla ett koncentrat av väktargrundutbildningen. Exempel på utbildningsplan för fortbildning av väktare finns i *bilaga 2*.

6 § Har mer än fyra år men mindre än fem år passerat från det senaste utbildningstillfället ska personen genomgå fortbildning för att på nytt bli behörig att utföra bevakningsarbete.

Har mer än fem år passerat ska personen istället genomgå väktargrundutbildning på nytt för att bli behörig att utföra bevakningsarbete.

Om han eller hon utfört mer än 160 timmar bevakning under den senaste fyraårsperioden ska praktisk yrkesträning inte krävas då grundutbildning sker på nytt enligt andra stycket.

Särskild utbildning m.m.

7 § För att väktare ska få utföra värdetransport, bevakning med hund, bevakning av enskild person för dennes skydd eller butikskontroll krävs att han eller hon utöver väktargrundutbildning har genomgått särskild föreskriven utbildning för detta.

Se utbildningsplan för

- väktargrundutbildning, *bilaga 1*,
- fortbildning, *bilaga 2*,
- utbildning för föreståndare, *bilaga 3*,
- utbildning i värdetransport, *bilaga 4*,
- utbildning för butikskontrollanter, *bilaga 5*,
- utbildning i bevakning av enskild person för dennes skydd, *bilaga 6*,
- utbildning i expanderbar batong, *bilaga 8*,
- utbildning för hundförare, *bilaga 9*,
- utbildning i handhavande av skjutvapen, *bilaga 11*, och
- utbildning i handhavande av OC-spray, *bilaga 13*

8 § Utöver vad som sägs i 7 kap. 7 § för att en väktare ska få utföra värdetransport eller butikskontroll fordras att han eller hon

- har minst ett års erfarenhet av bevakning eller
- bedömts mogen och lämplig för uppgiften efter att ha genomgått ett för verksamhetsslaget anpassat personlighetstest.

9 § Utöver vad som sägs i 7 kap. 7 § krävs för att en väktare ska få utföra bevakning av enskild person för dennes skydd att han eller hon

- har minst två års erfarenhet av bevakning, och
- bedömts mogen och lämplig för uppgiften genom att ha genomgått ett för verksamhetsslaget anpassat personlighetstest.

Huvudinstruktörsutbildning

10 § Den som med godkänt resultat genomgått utbildning för huvudinstruktörer i Polismyndighetens regi är behörig att inom ramen för ett auktoriserat utbildningsföretag utbilda och godkänna instruktörer i ämnena Konfliktantering med kommunikation och självskydd, expanderbar batong, handfängsel samt handhavande av OC-spray.

Utbildning av instruktör ska ha samma innehåll och omfattning som Polismyndighetens instruktörsutbildning.

11 § Huvudinstruktör och sådan instruktör som godkänts efter utbildning i enlighet med 10 § är behörig att i ett auktoriserat utbildningsföretag utbilda personal som ska utföra bevakning i ämnena Konfliktantering med kommu-

nikation och självskydd, expanderbar batong, handfängsel samt handhavande av OC-spray.

Utbildningsintyg

12 § Deltagare som genomgått en föreskriven utbildning med godkänt resultat ska få ett personligt utbildningsbevis av det företag som genomfört utbildningen.

Utbildningsbeviset ska innehålla en specifikation av den genomförda föreskrivna utbildningen med uppgift om bland annat antalet lektioner per ämne. Endast de ämnen som föreskrivs för utbildningen ska redovisas på utbildningsbeviset.

13 § En kopia av utbildningsbeviset ska sändas, brevlades eller via e-post, till det företag där den som genomgått utbildningen är anställd. Detta företag ska spara utbildningsbeviset under den tid personen är anställd i företaget.

14 § Utbildningsföretag som genomfört en föreskriven utbildning ska till tillsynsmyndigheten inge en förteckning med uppgifter om namn och personnummer på de väktare som med godkänt resultat genomgått utbildningen, vilken utbildning som genomförts samt vilka personer som varit utbildningsledare respektive lärare.

15 § Utbildning enligt denna författning får inte inrymma fler än 50 lektionstimmar per kalendervecka och inte mer än 10 lektionstimmar per dag. I denna författning avses med en lektionstimme 45 minuter.

I de teoretiska ämnena får grupperna som undervisas bestå av högst 25 elever per lärare. I de praktiska momenten får grupperna bestå av högst 13 elever per lärare.

Det antal lektionstimmar som föreskrivs hindrar inte att olika ämnen integreras med varandra.

Föreståndarens ansvar

16 § Det är föreståndarens ansvar att personligen eller genom en ändamålsenlig organisation se till att företagets personal har den utbildning som föreskrivs för det slags bevakning som han eller hon har till uppgift att utföra.

Det är vidare föreståndarens ansvar att personligen eller genom en ändamålsenlig organisation se till att företagets utbildningsledare och lärare har sådan lämplig utbildning, erfarenhet och behörighet som föreskrivs i denna författning

Utbildningsledarens ansvar

17 § För varje föreskriven utbildning som ett företag tillhandahåller ska det finnas en utbildningsledare. Denne ska ansvara för att den kunskap som företaget förmedlar är riktig och att den lärs ut på ett pedagogiskt bra sätt.

Utbildningsledaren ska ha en för arbetsuppgifterna lämplig utbildning och erfarenhet.

Erfarenhet som avses i andra stycket bör ha inhämtats genom en längre tids väl vitsordat arbete inom det slags bevakning som utbildningen tar sikte på eller på annat lämpligt sätt. En utbildningsledare kan ansvara för flera föreskrivna utbildningar.

8 kap. Uniformering m.m.

1 § En väktare som utför bevakning ska bära den uniform som auktorisationsmyndigheten efter ansökan av bevakningsföretaget har godkänt. Huvudbonad ska bäras i yttre tjänst med undantag för om uniformen är kostym eller motsvarande som godkänts enligt ovan.

Första stycket gäller inte väktare som utför butikskontroll, bevakning i larmcentral eller bevakning av enskild person för dennes skydd.

Uniform för ordningsvakt eller annan som utför bevakning som avses i 1 kap. 1 § andra stycket bestäms, i förekommande fall, i annan för den formen av bevakning särskilt beslutad författning.

Allmänna råd

Med begreppet yttre tjänst bör förstås bevakning på platser som är belägna utomhus, utrymmen i anslutning till allmänna kommunikationer, inomhusgallerior och andra liknande platser som allmänheten har tillträde till.

Funktionsbeteckning

2 § På en väktares uniform ska finnas en funktionsbeteckning. Funktionsbeteckningen ska vara placerad i bröst höjd på uniformens vänstra sida. Föreskrifter om funktionsbeteckningens utförande finns i *bilaga 16*.

På en väktares uniform ska också finnas företagets firma eller logotyp. Om bevakningen ska utföras i miljöer med krav på flamskyddad klädsel får funktionsbeteckning och andra utmärkningar vara tillverkade av sådant material så länge de till form och färg följer vad som föreskrivs av *bilaga 16*.

Dock får på uniformen endast finnas ärmblem, mössmärken, uniformsknappar och liknande som på ett otvetydigt sätt skiljer sig från Polisens, försvarsmaktens eller annan myndighets vapen eller tecken.

3 § En ordningsvakt eller annan som utför bevakning som avses i 1 kap. 1 § andra stycket ska bära sådana tjänstetecken som föreskrivs i för den formen av bevakning särskilt beslutad författning. En ordningsvakt eller annan som utför sådan bevakning får inte bära funktionsbeteckning för väktare.

Motorfordon och uniform

4 § Motorfordon som används av ett auktoriserat bevakningsföretag i bevakningen ska vara godkänt av auktorisationsmyndigheten i fråga om färgmarkering och yttre utrustning.

5 § Ansökan om godkännande av uniform och motorfordon ska ges in till auktorisationsmyndigheten.

Ansökan ska innehålla färgbilder som tydligt visar hur uniformspersedeln eller motorfordonet ser ut. Det ska också framgå vilka uniformspersedlar som är avsedda att bäras tillsammans. Om auktorisationsmyndigheten begär det ska bevakningsföretaget ge in ett tygprov av persedlarna, 10 x 10 cm, för bedömning.

6 § Auktorisationsmyndigheten får endast godkänna motorfordon som på ett otvetydigt sätt skiljer sig i fråga om färgmarkering och yttre utrustning från polismarkerade fordon som används av Polismyndigheten.

Auktorisationsmyndigheten får endast godkänna uniform för väktare som på ett otvetydigt sätt skiljer sig i fråga om färg och form från de uniformer som föreskrivs för poliser och ordningsvakter.

Auktorisationsmyndigheten får godkänna flera alternativa uniformspersedlar endast om det motiveras av väderlekstyp eller de olika miljöer som bevakningsföretaget ska utföra bevakning i.

Med uniform avses huvudbonader, klädespersedlar och skyddsbeklädnader som bärs synliga för envar för att skapa en enhetlig klädsel hos bevakningsföretagets väktare.

Allmänna råd

För att en uniform i enlighet med 6 § andra stycket på ett otvetydigt sätt ska skilja sig ifrån de uniformer som föreskrivs för poliser och ordningsvakter bör en blå eller svart uniform eller en kombination av dessa färger inte godkännas.

7 § Auktorisationsmyndigheten ska inom ramen för prövningen av en ansökan om godkännande av uniform eller motorfordon inhämta yttrande från Polismyndigheten.

Om företag ansöker om auktorisation för verksamhetsslag som ska utföras i uniform får auktorisationsmyndigheten inte besluta om auktorisation innan bevakningsföretaget har fått sin uniform godkänd.

Återlämnande av uniform

8 § Lämnar väktare sin anställning hos bevakningsföretaget eller har han eller hon till följd av ändrade arbetsuppgifter eller av annan anledning inte längre behov av sin uniform ska uniformen snarast lämnas tillbaka till bevakningsföretaget. Bevakningsföretaget ska kräva uniformen åter om väktaren inte återlämnar uniformspersedlarna självant.

Legitimation

9 § Väktare som varit anställd i bevakningsföretaget i mer än sex månader ska, när han eller hon utför bevakning, medföra legitimation som är tillverkad enligt Svensk Standard SS 614314 eller motsvarande krav och är certi-

fierat av ackrediterat certifieringsorgan som ackrediterats för uppgiften enligt lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll⁵.

Väktare ska på begäran visa upp legitimationen för envar. Legitimationen behöver dock inte visas upp om begäran uppenbarligen framställs i trakasserings syfte eller om begäran inte föranses av väktarens bevakningsuppdrag.

Väktare som inte har fått sådan legitimation som avses i första stycket ska vara utrustad med en av bevakningsföretaget utfärdad tillfällig legitimation. Även en sådan tillfällig legitimation ska vara utformad och innehålla uppgifter som avses i 10 § denna författning.

10 § Legitimation som avses i 9 § ska innehålla väktarens fullständiga namn, namnteckning och vara försedd med ett välliknande fotografi av honom eller henne. På legitimationskortet ska vidare finnas namnet på och telefonnummer till det bevakningsföretag som väktaren är anställd av och hur kontroll av legitimationens riktighet kan ske. Därutöver ska det finnas uppgift om legitimationens nummer och giltighetstid. På kortet ska ordet väktare vara tryckt i rött med versaler.

Legitimation som avses i 9 § första stycket ska gälla för viss tid, dock högst fem år. Även sådan tillfällig legitimation som avses i 9 § tredje stycket ska gälla viss tid, dock högst sex månader.

Återlämnande av legitimation

11 § Lämnar väktare sin anställning hos bevakningsföretaget eller ska han eller hon till följd av ändrade arbetsuppgifter inte längre utföra bevakning eller har kortets giltighetstid löpt ut ska legitimationen snarast lämnas åter till bevakningsföretaget. Bevakningsföretaget ska kräva tillbaka legitimationen om väktaren inte återlämnar den självmant.

9 kap. Utrustning för våldsanvändning m.m.

1 § Väktare som utför bevakning som normalt kan föranleda frihetsberövande ska vara utrustad med handfängsel om han eller hon;

- med godkänt resultat har genomgått ämnena Konflikthantering och självskydd samt Handfängsel enligt *bilaga 1* eller
- är behörig att bära handfängsel i en bevakningsfunktion som sker med stöd av förordnande eller särskilt godkännande som myndighet meddelat i enlighet med definitionen i 1 kap. 1 §.

Handfängslen ska vara av metall och av samma typ som poliser får använda.

Vad som sägs i 4 kap. 10 § första stycket häkteslagen (2010:611) om rätten att belägga någon med handfängsel gäller även då en väktare har gripit någon med stöd av 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.

2 § Väktare som utför bevakning får bära gummibatong som uppfyller de krav som föreskrivs i *bilaga 7*. Expanderbar batong får bäras av väktare som

⁵Vad som sägs i fotnot nr 3 ska även gälla detta krav.

- med godkänt resultat har genomgått föreskriven utbildning i expanderbar batong enligt *bilaga 8* eller
- är behörig att bära expanderbar batong i en bevakningsfunktion som sker med stöd av förordnande eller särskilt godkännande som myndighet meddelat i enlighet med definitionen i 1 kap. 1 §.

Väktares rätt att använda batong regleras av 10 § 2 polislagen (1984:387), jfr 29 § samma lag, och 24 kap. 1 § 1 brottsbalken. När sidouppdrag utförs får batong inte bäras.

3 § En väktare får medföra och använda hund i bevakningen om godkännandemyndigheten har beslutat att så får ske.

Godkännandemyndigheten får fatta ett sådant beslut om väktaren med godkänt resultat har genomgått föreskriven utbildning för hundförare enligt *bilaga 9* och om ekipaget, dvs. väktaren och hunden, med godkänt resultat har genomgått de prov som föreskrivs i *bilaga 10*.

Godkännandemyndigheten ska föra en förteckning över beslut som avses i första stycket första meningen.

4 § En väktare som medför hund enligt 3 § får använda den endast för att skydda sig själv eller egendom mot brottsliga angrepp som avses i 24 kap. 1 § 1 brottsbalken och för att genomföra kroppsvisitation med stöd av 19 § 1 polislagen (1984:387), jfr 29 § andra stycket samma lag.

Hund ska, när bevakning utförs, föras i koppel som är högst fem meter långt.

5 § En väktare får, utan hinder av 3 § andra stycket och 4 §, använda sökhund för att söka efter sprängämnen och andra farliga föremål vid uppdrag som inte åligger polisen. Sökhund får inte användas vid konkret misstanke om brott, vid bombhot eller för att eftersöka narkotika.

Polis ska skyndsamt kontaktas vid påträffande av explosiva ämnen, ammunition eller andra föremål som tyder på brottslig verksamhet eller fara för objektet.

Sökhund får endast användas i bevakning som avses i första stycket efter särskilt godkännande av länsstyrelsen. Vid ansökan om sådant godkännande ska genom intyg kunna styrka att ekipaget med godkänt resultat har genomgått en för uppgiften lämplig utbildning. Av intyg ska framgå

- utbildningens omfattning, mål och syfte,
- vem som anordnat och ansvarat för utbildningen,
- vem som undervisat i aktuella ämnen,
- vilka krav som ställts för godkänt resultat, och
- att utbildningen av ekipaget genomförts med godkänt resultat.

Allmänna råd

Sökhund får exempelvis användas vid rutinmässig avsökning av idrottsarenor, konferenslokaler, hamnanläggningar eller liknande områden.

6 § Bevakningsföretag får inte tillhandahålla hund utan förare, s.k. staket-hund, för yrkesmässig bevakning.

7 § Godkännandemyndigheten får besluta att väktare som med godkänt resultat har genomgått föreskriven utbildning för hundförare enligt *bilaga 9* får medföra provhund i högst två månader.

Godkännandemyndigheten får fatta ett sådant beslut om sökanden till ansökan bifogar intyg om att hunden är lämplig som provhund. Sådant intyg får efter prövning utfärdas av person som med godkänt resultat genomgått Polismyndighetens utbildning för utbildare av väktarhundförare eller polishundförare som är instruktörsutbildad och som genomgått av Polismyndigheten för ändamålet beslutad utbildning i hundtjänst samt är godkänd av Polismyndigheten som besiktningsman.

8 § En väktare får bära och använda skjutvapen i bevakningen om förutsättningarna som föreskrivs i *bilaga 12* är uppfyllda och om han eller hon med godkänt resultat har genomgått

- föreskriven utbildning i handhavande av skjutvapen enligt *bilaga 11*, eller
- föreskriven utbildning i handhavande av skjutvapen för skyddsvakt.

En väktare ska därefter årligen avlägga kompetensprov med godkänt resultat för skjutvapnet.

En väktare får när dessa förutsättningar är uppfyllda bära och använda skjutvapen endast i syfte att skydda sig själv eller annan person mot brottsligt angrepp i enlighet med bestämmelsen i 24 kap. 1 § 1 brottsbalken.

Godkännandemyndigheten ska föra en förteckning över väktare som genomgått utbildning enligt *bilaga 11* denna författning eller motsvarande utbildning för skyddsvakt.

9 § En väktare som utför bevakning av enskild person får vara utrustad med OC-spray om han eller hon med godkänt resultat har genomgått utbildning i handhavande av OC-spray enligt *bilaga 13* eller annan motsvarande, av Polismyndigheten föreskriven utbildning för bevakningspersonal. Endast sådan OC-spray som anges i *bilaga 14* får bäras och användas.

En grundläggande förutsättning för bärande är dock att vapenlagens (1996:67) krav på licens för OC-spray är uppfyllda.

10 § OC-spray får användas i nödvärn och bara om uppgiften inte kan lösas på något annat, mindre ingripande sätt.

Allmänna råd

OC-spray är ett hjälpmedel som innebär ett betydande mått av våldsanvändning och som i princip är avsett att användas i situationer där våld måste användas och där andra metoder inte är ändamålsenliga.

11 § Användning av OC-spray ska ske med hänsyn tagen till den smärta och det obehag som åtgärden innebär för den som utsätts för sprayen.

12 § En väktare får inte medföra och använda annan utrustning avsedd för våldsanvändning än sådan som nämns i 9 kap.

Utrustning vid värdetransport

13 § Väktare som utför värdetransport av sedlar eller andra värdepapper ska förvara dem i en låst värdetransportenhet som infärgar dem med sedelskyddsfärg och därigenom gör sedlarna eller värdepapperen varaktigt obrukbara om en obehörig person försöker öppna utrymmet med våld. Sedelskyddsfärg ska vara

- certifierad eller godkänd som sedelskyddsfärg för yrkesmässig värdetransport av en medlemsstat inom Europeiska unionen, Turkiet eller EES eller
- certifierad som sedelskyddsfärg för yrkesmässig värdetransport av någon som är ackrediterad för en sådan uppgift av en medlemsstat inom Europeiska unionen, Turkiet eller EES.

Värdetransportenhet ska vara konstruerad på ett sådant sätt att väktaren inte kan öppna den om det inte är nödvändigt för transportens fullgörande. Värdetransportenhet som inte är bärbar ska vara utrustad med ett spåringsystem.

14 § Är en värdetransportenhet bärbar ska enheten, utöver de krav som föreskrivs i 13 §, vara

- certifierad eller godkänd som bärbar värdetransportenhet för yrkesmässig värdetransport av en medlemsstat inom Europeiska unionen, Turkiet eller EES eller
- certifierad som bärbar värdetransportenhet för yrkesmässig värdetransport av någon som är ackrediterad för en sådan uppgift av en medlemsstat inom Europeiska unionen, Turkiet eller EES samt
- kompatibel med den sedelskyddsfärg som enligt 13 § ska användas.

Allmänna råd

Bärbar värdetransportenhet eller det värde som förvaras bör vara utrustad med teknik som kan göra det möjligt att spåra både värdetransportenhet och/eller värdet eller på annat sätt försvåra tillgrepp.

15 § Vid värdetransport i värdetransportenhet som avses i 13 och 14 §§ ska sedlarna eller värdepapperen, om det är möjligt, vara säkerhetsförslutna i engångsemballage som inte förhindrar att de infärgas på det sätt som föreskrivs i 13 § första stycket.

16 § En väktare som utför värdetransport ska ha omedelbar tillgång till tal-kommunikationssystem och överfallslarm, med positionering, som är kopplat till en bemannad larmcentral som lägst uppfyller kraven i SSF 136⁶ eller motsvarande krav och är certifierad av ackrediterat certifieringsorgan som ackrediterats för uppgiften enligt lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll⁷.

⁶Svenska Stöldskyddsföreningens Regler för larmcentraler, SSF 136, utgåva 4.

17 § Tömning av sedlar från parkeringsautomater eller liknande får, utan hinder av 13–14 §§ ske genom att värdet i ett första skede förvaras i ursprungsbehållare under transport till närmaste säkra plats där värdet töms i värdetransportenhet som uppfyller kraven i 13–14 §§.

10 kap. Rapporteringsskyldighet

1 § Om en väktare i sitt bevakningsarbete misstänker eller får kännedom om att brott, som hör under allmänt åtal och som det kan följa fängelse på, begåtts mot den som bevakningen avser att skydda ska väktaren lämna uppgifter om brottet till en polis så snart det kan ske. Detta ska även gälla för bevakning i larmcentral om inte ärendet överlämnats till väktare på plats.

2 § Väktare som i sitt bevakningsarbete har gripit en person med stöd av 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken eller 35 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare ska kunna lämna en skriftlig rapport om detta till Polismyndigheten.

Rapporten ska innehålla uppgifter om

1. vilken brott den gripne misstänks ha begått,
2. vem som gripit personen och vem som i övrigt varit närvarande vid ingripandet,
3. den gripnes namn, personnummer och adress om uppgifterna är kända,
4. de överväganden som föregått gripandet,
5. egendom tagits i beslag med stöd av 27 kap. 4 § första stycket rättegångsbalken,
6. egendom återtagits med stöd av 14 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken,
7. kroppsvisitation genomförts med stöd av 19 § första stycket 1 polislagen (1984:387), och
8. handfängsel eller annat våld använts och, i förekommande fall, varför.

3 § Av 24:7 rättegångsbalken följer att den som gripits enligt 24:7 andra stycket rättegångsbalken skyndsamt ska överlämnas till polisen.

Om en väktare gripit en person och därefter frigett honom eller henne utan att ha kontaktat polisen ska väktaren utöver vad som sägs i 10 kap. 2 § denna författning i rapporten även redogöra för de överväganden som föregått frigivandet och varför polisen inte kontaktats.

11 kap. Samverkansmöten m.m.

1 § Polismyndigheten ska årligen kalla arbetsmarknads- och branschorganisationer samt andra berörda organisationer till ett samverkansmöte för att informera sig om bevakningsbranschens utveckling och behov.

2 § Polismyndigheten ska minst en gång varje år regionsvis kalla företrädare för länsstyrelserna och för vart och ett av de auktoriserade bevakningsföretag som enligt länsstyrelsens register bedriver bevakning i polisregionen

⁷Vad som sägs i fotnot nr 3 ska även gälla detta krav.

till ett samverkansmöte. Syftet med mötena är att skapa en struktur för hur information ska utbytas.

Allmänna råd

Inför de regionvisa samverkansmötena som avses i 2 § bör varje polisregion skicka ut ett förslag till dagordning med information om vilka ämnen som myndigheten avser att ta upp på mötet. I utskicket bör också bevakningsföretagen uppmanas att komma in med förslag på ytterligare punkter som bör diskuteras i syfte att förbättra samarbetet.

Vid mötet bör i förekommande fall informeras om de lokala rutiner som ska gälla i regionen med anledning av den ordning som regleras i Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om förenklad handlägningsrutin avseende snatteribrott FAP 400-3.

Vid mötet bör polisregionen vidare informera sig om bevakningsföretagens uppfattning om hur många ordningsvakter samt hamn- och sjöfartsskyddskontrollanter som myndigheten bör utbilda under kommande kalenderår.

Exempel på andra saker som kan tas upp på mötena är

- information och återkoppling från utredningsrotlar på bevakningsföretagens rapporter och anmälningar om brott i syfte att öka förundersökningars kvalitet,
- rutiner för överlämnande av omhändertagna och gripna personer,
- polismans ledning av vissa verksamhetslag,
- information från länsstyrelsen,
- samverkan inom lokalt brottsförebyggande arbete,
- lokal kriminalunderrättelsetjänstverksamhet (KUT),
- rutiner för samverkan med polisregionen,
- kommande särskilda händelser som berör polisregionens och bevakningsföretagens verksamhet, och
- information om kommande utbildningar.

3 § Vid varje polisregion ska det finnas minst en utsedd befattningshavare som ska vara kontaktperson gentemot de bevakningsföretag som bedriver bevakning i regionen.

12 kap. Auktorisation för tillfällig bevakningsverksamhet och erkännande av yrkeskvalifikationer

1 § Begrepp i denna författning som avser tillfällig bevakningsverksamhet eller utbildning enligt 3 b lagen (1974:191) om bevakningsföretag, godkännande enligt 4 a § lagen om bevakningsföretag att utföra tillfälligt arbete hos auktoriserat bevakningsföretag, samt erkännande av yrkeskvalifikationer och medlemsstater, ska ha samma innebörd som i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, ändrat genom rådets direktiv 2006/100/EG av den 20 november 2006.

Omfattning av tillfällig bevakning

1 § I samband med att en förhandsanmälan för tillfällig bevakning enligt 3 b § lagen (1974:191) om bevakningsföretag ges in ska sökanden också uppge till Länsstyrelsen i Stockholms län

- när och var den tillfälliga bevakningen ska ske,
- hur lång tid bevakningen ska pågå,
- vad som ska bevakas, samt
- vem som är mottagare av tjänsten.

Allmänna råd

Tillfällig bevakning bör anses avse högst 1–2 dagar per år.

Utbyte av uppgifter mellan medlemsstater

2 § När länsstyrelsen kontrollerar förhandsanmälan för tillfällig bevakning enligt 3 b § lagen (1974:191) om bevakningsföretag ska även uppgifter hämtas in från etableringsmedlemsstaten för att kontrollera att sökanden

- är lagligen etablerad i etableringsmedlemsstaten,
- har följt god sed inom branschen, och
- inte har ådragit sig yrkesmässiga disciplinära eller straffrättsliga påföljder.⁸

Förhandskontroll av yrkeskvalifikationer och lämplighetsprov

3 § Kontroll enligt 20 § förordningen (1989:149) om bevakningsföretag av tjänsteleverantörs yrkeskvalifikationer ska ske innan tjänsten tillhandahålls första gången om ändamålet med kontrollen är att undvika allvarlig skada för tjänstemottagarens hälsa eller säkerhet på grund av tjänsteleverantörens bristande yrkeskvalifikationer. Kontrollen får inte gå utöver vad som är nödvändigt för ändamålet.

Allmänna råd

Risk för allvarlig skada för kunden kan finnas när den som ska utföra värdetransport, vid en jämförelse med vad som föreskrivs i denna författning, har avsevärda brister i sin utbildning, exempelvis då kunskaper saknas om hur föreskriven utrustning, larm eller annan teknik ska användas, hur risk- och hotbildsanalyser ska utföras etc.

Vid tillfällig bevakning av enskild person för dennes skydd kan risk för allvarlig skada finnas när den som ska utföra bevakningen saknar kunskaper om svenska regler om våldsanvändning, frihetsberövanden, avancerad bilkörning i skyddssyfte, hur förebyggande risk- och hotbildsanalys ska ske, samt utbildning i akutsjukvård. För andra verksamhetslag bör kontroll ske på motsvarande sätt.

Enligt 22 § förordningen (1989:149) om bevakningsföretag ska tjänsteleverantören ges möjlighet att bevisa att han eller hon har den

⁸EG-direktiv 2005/36/EG avdelning II artikel 8 p. 1 och 2.

kunskap eller kompetens som saknas. Detta bör ske genom ett lämplighetsprov som utformats individuellt och som endast omfattar de moment som vid förhandskontrollen bedömts avvika väsentligt från vad som föreskrivs i denna författning.

Språkkunskaper

4 § Om Länsstyrelsen i Stockholms län bedömer att förutsättningar finns att meddela sökanden auktorisation för tillfällig bevakning enligt 3 b § lagen (1974:191) om bevakningsföretag ska därefter kontrolleras att sökanden har nödvändiga språkkunskaper på samma sätt som anges i 4 kap. 4 § denna författning.

14 kap. Godkännande för tillfälligt arbete

1 § Fråga om beslut om godkännande för tillfälligt arbete enligt 4 a § lagen (1974:191) om bevakningsföretag ska handläggas på samma sätt som föreskrivs i 13 kap. denna författning om ansökan om auktorisation för tillfällig bevakning enligt 3 b § lagen (1974:191) om bevakningsföretag.

15 kap. Tillsyn av tillfällig bevakningsverksamhet

1 § För tillsyn av tillfällig bevakning som sker med stöd av 3 b eller 4 a § lagen (1974:191) om bevakningsföretag gäller 5 kap. 1–5 §§ i denna författning.

2 § Tillsynen ska också avse att den som utför tillfällig bevakning efter att auktorisation meddelats enligt 3 b § lagen (1974:191) om bevakningsföretag eller erhållit godkännande för tillfälligt bevakningsarbete med stöd av 4 a § lagen (1974:191) om bevakningsföretag i utförandet följer vad som föreskrivs i denna författning om auktorisation för aktuellt verksamhetslag, om väktaruniform, vilken utrustning som får bäras samt hur bevakningsföretags fordon ska vara beskaffade.

Den som ingivit förhandsanmälan för att utföra tillfällig bevakning enligt 3 b § lagen (1974:191) om bevakningsföretag ska i detta avseende anses ha samma ansvar för hur bevakningsverksamheten bedrivs som föreskrivs för föreståndare i 2 kap. 2 §.

3 § Länsstyrelsen i Stockholms län ska tillhandahålla behörig myndighet i annan medlemsstat de uppgifter som är nödvändiga för att kunders klagomål mot den som utfört tillfällig bevakning enligt 3 b eller 4 a § lagen (1974:191) om bevakningsföretag ska kunna utredas på korrekt sätt. Kunden ska informeras om resultatet av klagomålet.

16 kap. Återkallelse av auktorisation och godkännande samt begränsning av godkännande för tillfällig bevakning

1 § För beslut enligt 13 b § lagen (1974:191) om bevakningsföretag att förklara att den som har auktorisation för tillfällig bevakning enligt 3 b § lagen (1974:191) om bevakningsföretag inte längre är auktoriserad eller begräns-

ning av sådan auktorisation gäller vad som föreskrivs i 6 kap. 1–3, 6–9 och 11 §§ denna författning.

Auktorisationen ska vidare förklaras inte gälla om personen inte längre är behörig att utöva bevakning i etableringsmedlemsstaten. För återkallelse av auktorisation ska dock som huvudregel krävas starkare skäl än vad som krävs för att avslå en ansökan om auktorisation.

2 § För beslut enligt 13 b § lagen (1974:191) om bevakningsföretag att förklara att den som är godkänd för tillfälligt arbete i auktoriserat bevakningsföretag enligt 4 a § lagen (1974:191) om bevakningsföretag inte längre är godkänd gäller vad som föreskrivs i 6 kap. 6–9 och 11 §§ denna författning.

Godkännande ska vidare förklaras inte gälla om yrkesutövaren inte längre är behörig att utöva bevakning i etableringsmedlemsstaten.

17 kap. Erkännande av utländsk utbildning och andra yrkeskvalifikationer samt utrustning

1 § Den som varaktigt vill börja arbeta som väktare i Sverige får åberopa annan medlemsstats motsvarande utbildning. Länsstyrelsen i Stockholms län är enligt 26 § förordningen (1989:149) om bevakningsföretag behörig myndighet och får fatta beslut om erkännande av yrkeskvalifikationer om sökanden innehar de intyg som krävs och kompetensbevis eller bevis på formella kvalifikationer som krävs av en annan medlemsstat för att få utföra bevakning där.

Den som fått sina yrkeskvalifikationer erkända enligt första stycket ska också prövas för godkännande enligt 4 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag innan bevakning får utföras. Information om sökandes laglydnad ska begäras från behörig myndighet i sökandens etableringsmedlemsstat.

Allmänna råd

Det bör inte krävas att sökanden är anställd i ett bevakningsföretag innan ett beslut tas om erkännande av yrkeskvalifikationer.

Kompetensbevis och andra uppgifter som krävs

2 § För erkännande av yrkeskvalifikationer⁹ ska Länsstyrelsen i Stockholms län, om yrket är reglerat i etableringsmedlemsstaten, kräva kompetensbevis eller bevis på formella kvalifikationer av sökanden som

- är utfärdade av behörig myndighet och
- visar att kvalifikationerna minst motsvarar den nivå som ligger omedelbart under vad som krävs för sådan bevakning i Sverige.

Länsstyrelsen ska också hämta in uppgifter¹⁰ från etableringsmedlemsstaten om sökandens nationalitet och för att kontrollera om sökanden

- är lagligen etablerad i etableringsmedlemsstaten,
- har följt god sed inom branschen och

⁹EG-direktiv 2005/36/EG avdelning II artikel 13.

¹⁰EG-direktiv 2005/36/EG avdelning II artikel 8 p. 1 och 2.

- om han eller hon har ådragit sig yrkesmässiga disciplinära eller straffrättsliga påföljder.

Behöriga myndigheter ska se till att ett utbyte sker av alla uppgifter som är nödvändiga för att en tjänstemottagares klagomål mot en tjänsteleverantör ska kunna utredas på korrekt sätt. Tjänstemottagaren ska informeras om resultatet av klagomålet.

Allmänna råd

Exempel på en kunskapsnivå som ligger omedelbart under än vad som föreskrivs i denna författning kan vara att det i etableringsmedlemsstaten är tillräckligt med en grundläggande väktarutbildning för att få utföra butikskontroll.

3 § Erkännande av yrkeskvalifikationer får också beslutas om sökanden utövat sådan bevakning som avses i ansökan på heltid under minst två år under de senaste tio åren i en medlemsstat där yrket inte är reglerat, om personen har ett eller flera kompetensbevis eller bevis på formella kvalifikationer som styrker detta.

För kontroll och inhämtning av uppgifter samt krav på bevis gäller vad som sägs i 2 §.

Kompensatoriska åtgärder

4 § För erkännande av yrkeskvalifikationer får Länsstyrelsen i Stockholms län kräva att sökanden genomför en anpassningsperiod om högst tre år eller genomgår lämplighetsprov om

- innehållet i sökandens utbildning väsentligt avviker från vad som föreskrivs för verksamhetsslaget i denna författning eller
- sökt verksamhetsslag inte fullt ut motsvaras av den yrkesaktivitet som sökanden bedriver i sin ursprungsmedlemsstat, och den utbildning som föreskrivs i denna författning väsentligt avviker från de kompetensbevis eller bevis på formella kvalifikationer som sökanden stöder sig på.

Allmänna råd

Väsentliga avvikelser bör anses finnas när sökanden inte har de juridiska kunskaper i nationell rätt som föreskrivs i denna författning, särskilt när det gäller rätten att ingripa, använda våld samt om konflikt-hantering och självskydd. Stor betydelse ska även läggas vid moment som rör kunskaper i sjukvård och rapporteringsskyldigheten till polis.

Anpassningsperiod

5 § När Länsstyrelsen i Stockholms län beslutar om en anpassningsperiod ska villkor uppställas att bevakningsföretag som avser att anställa sökanden åläggs att utse handledare till sökanden under perioden.

Länsstyrelsen i Stockholms län ska vidare samråda med bevakningsföretaget om hur anpassningsperioden i övrigt ska utformas och återrapporteras.

Anpassningsperioden får åtföljas av kompletterande utbildning om länsstyrelsen bedömer det nödvändigt. Länsstyrelsen i Stockholms län får besluta att den kompletterande utbildningen ska innehålla endast vissa ämnen i en föreskriven utbildning. Sådan utbildning ska tillhandahållas av auktoriserat utbildningsföretag. Särskilt intyg, där det ska framgå vilka ämnen som ingått, ska utfärdas av utbildningsföretaget och skickas både till den enskilde och till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Lämplighetsprov

6 § Lämplighetsprovet ska utformas

- med beaktande av att sökanden är behörig yrkesutövare i ursprungsmedlemsstaten eller den medlemsstat han eller hon kommer ifrån, och
- så att sökandens förmåga att utöva verksamhetsslaget kan bedömas.

Provet ska omfatta

- de ämnen som inte omfattas av sökandens kompetensbevis men begränsas till de som är väsentliga och som krävs för att enligt denna författning få utföra verksamhetsslaget, samt
- kännedom om de yrkesregler som gäller för verksamheten ifråga.

Utrustning

7 § Den som fått sina yrkeskvalifikationer erkända och som utför bevakning som normalt kan föranleda frihetsberövande ska vara utrustad med handfängsel om han eller hon

- med godkänt resultat har genomgått ämnena Konflikthantering och självskydd samt Handfängsel enligt *bilaga 1* eller
- har genomgått lämplighetsprov med godkänt resultat.

Handfängslen ska vara av metall och av samma typ som poliser får använda.

Vad som i 4 kap. 10 § första stycket häkteslagen (2010:611) föreskrivs om rätten att belägga någon med handfängsel gäller även när den som fått sina yrkeskvalifikationer erkända har gripit någon med stöd av 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.

8 § Den som fått sina yrkeskvalifikationer erkända får bära batong som lägst uppfyller de krav som föreskrivs i *bilaga 7* om han eller hon

- med godkänt resultat har genomgått föreskriven utbildning i Konflikthantering och självskydd enligt *bilaga 1*, samt
- för bärande av expanderbar batong med godkänt resultat har genomgått föreskriven utbildning i ämnet expanderbar batong enligt *bilaga 8*, eller
- innehar kompetensbevis om utbildning som av Länsstyrelsen i Stockholms län bedömts inte väsentligt avvika från föreskriven utbildning i Konflikthantering och självskydd för väktare enligt *bilaga 1* och expanderbar batong enligt *bilaga 8*, eller
- har genomgått lämplighetsprov med godkänt resultat.

Rätt att använda batong för den som fått sina yrkeskvalifikationer erkända för etablering i Sverige regleras av 10 § 2 polislagen (1984:387), jfr 29 § samma lag, och 24 kap. 1 § 1 brottsbalken.

9 § Den som fått sina yrkeskvalifikationer erkända får medföra och använda hund i bevakningen om Länsstyrelsen i Stockholms län har beslutat att så får ske. Sådant beslut får fattas om

- yrkesutövaren med godkänt resultat har genomgått föreskriven utbildning för hundförare enligt *bilaga 9* eller
- yrkesutövaren innehar kompetensbevis om utbildning som av Länsstyrelsen i Stockholms län bedömts inte väsentligt avvika från föreskriven utbildning enligt *bilaga 9*.

Ekipaget, dvs. den som ska utföra bevakningen och hunden, ska dessutom med godkänt resultat har genomgått de prov som föreskrivs i *bilaga 10*.

Länsstyrelsen i Stockholms län ska föra en förteckning över beslut som avses i första stycket första meningen.

10 § Den som fått sina yrkeskvalifikationer erkända får bära och använda skjutvapen i bevakningen om han eller hon

- har utfört bevakning under minst ett år,
- med godkänt resultat har genomgått föreskriven utbildning i handhavande av skjutvapen enligt *bilaga 11* och därefter årligen med godkänt resultat har avlagt ett kompetensprov för skjutvapnet eller
- innehar kompetensbevis om utbildning som av Länsstyrelsen i Stockholms län bedömts inte väsentligt avvika från föreskriven utbildning i handhavande av skjutvapen enligt *bilaga 11*.

Dessutom krävs för bärande och användande av vapen att förutsättningarna som föreskrivs i *bilaga 12* är uppfyllda.

Skjutvapen får bäras och användas endast i syfte att skydda sig själv eller annan person mot brottsligt angrepp som avses i 24 kap. 1 § 1 brottsbalken.

Länsstyrelsen i Stockholms län ska föra en förteckning över vilka personer som bedömts vara behöriga att bära skjutvapen.

18 kap. Uniformering och övrig utrustning vid tillfällig bevakning

1 § Vid tillfällig bevakning ska den uniform och funktionsbeteckning och/eller yrkestitel bäras som tjänsteleverantören är behörig att bära i sin etableringsstat.

Om tjänsteleverantörens kvalifikationer har kontrollerats ska istället yrkestiteln "Väktare" användas och funktionsbeteckning för väktare bäras enligt 8 kap. 2 §. Huvudbonad ska bäras i yttre tjänst.

Butikskontroll eller bevakning av enskild person för dennes skydd får dock utföras i civil klädsel.

2 § Den som utför tillfällig bevakning enligt 3 b eller 4 a § lagen (1974:191) om bevakningsföretag ska medföra ID-handling och tjänstelegitimation. På begäran ska dessa handlingar visas upp för envar. Detta gäller dock inte om begäran uppenbarligen framställs i trakasserings syfte eller om begäran inte föranleds av bevakningsuppdraget.

3 § Utöver vad som sägs i 9 kap. 1 § gäller att också den som är behörig att bära handfängsel i sin etableringsstat eller som har genomgått lämplighetstest med godkänt resultat får bära handfängsel.

4 § När tillfällig bevakning utförs får, utöver vad som sägs i 9 kap. 2 §, endast sådan batong bäras som lägst uppfyller de krav som föreskrivs i *bilaga 7* om den som utför bevakningen

- innehar kompetensbevis om utbildning som av Länsstyrelsen i Stockholms län bedömts inte väsentligt avvika från föreskriven utbildning i Konflikt hantering och självskydd för väktare enligt *bilaga 1* samt, för expanderbar batong även *bilaga 8* eller
- har genomgått lämplighetstest med godkänt resultat.

5 § Utöver vad som sägs i 9 kap. 3-4 §§ får Länsstyrelsen i Stockholms län också besluta att den som utför tillfällig bevakning får medföra hund om

- yrkesutövaren är behörig att använda hund i bevakningen i sin etableringsmedlemsstat och den enskilde innehar kompetensbevis om utbildning som av behörig myndighet bedömts inte väsentligt avvika från föreskriven utbildning enligt *bilaga 9* eller
- har genomgått lämplighetsprov med godkänt resultat.

6 § Utöver vad som föreskrivs i 9 kap. 8 § och *bilaga 12* får den som utför tillfällig bevakning bära och använda skjutvapen om han eller hon

- har tillstånd att införa och inneha vapen i Sverige,
- är behörig att bära skjutvapen i sin etableringsstat, och
- innehar kompetensbevis om utbildning som av Länsstyrelsen i Stockholms län bedömts inte avvika väsentligt från föreskriven utbildning i handhavande av skjutvapen enligt *bilaga 11*.

Länsstyrelsen i Stockholms län ska föra en förteckning över de som bedömts vara behöriga att bära skjutvapen.

7 § Den som utför tillfällig bevakning får inte medföra och använda annan utrustning avsedd för våldsanvändning än sådan som nämns i 3–6 §§.

8 § När tillfällig bevakning i form av värdetransport utförs ska vad som föreskrivs i 9 kap. 13-16 §§ denna författning om utrustning vid värde-transport även gälla.

19 kap. Undantag

1 § Polismyndigheten får om särskilda skäl finns efter ansökan medge undantag från bestämmelserna i denna författning. Kopia av sådant beslut ska skickas till tillsynsmyndigheten.

I ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder ikraft den 1 november 2017, då Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (RPSFS 2012:18) till lagen (1974:191) och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag, FAP 579-2 ska upphöra att gälla.

2. Med avvikelse från kraven på säkerhetsskåp i 2 kap. 9 § ska säkerhetsskåp som certifierats enligt tidigare regelverk SS-3492 även fortsättningsvis anses uppfylla föreskrivna krav på säkerhetsskåp.

3. Med avvikelse från 7 kap. 4 § ska den som vid ikraftträdande av denna författning var behörig att utföra bevakning även fortsättningsvis anses behörig att utföra bevakning.

4. Med avvikelse från 7 kap. 4 § ska den som före ikraftträdandet av denna författning påbörjat väktargrundutbildning och/eller praktisk yrkesträning enligt RPSFS 2012:18 slutföra del 2 av väktargrundutbildningen enligt *bilaga 1* denna författning för att vara behörig att utföra bevakning.

5. Med avvikelse från 7 kap. 8 § första stycket ska väktare, som den 2 oktober 2017 var behörig att utföra bevakning med hund, utföra butikskontroll, värdetransport eller bevaka enskild person för dennes skydd, även fortsättningsvis få utföra sådan bevakning.

6. Med avvikelse från 7 kap. 11 § ska den som innan 2 oktober 2017 med godkänt resultat genomgått Rikspolisstyrelsens Instruktörsutbildning i konfliktshantering med kommunikation och självskydd även fortsättningsvis få utbilda i Konfliktshantering med kommunikation och självskydd, expanderbar batong och handfängsel.

7. Med avvikelse från 7 kap. 11 § ska den som innan 2 oktober 2017 med godkänt resultat har genomgått Rikspolisstyrelsens Instruktörsutbildning för OC-spray även fortsättningsvis få utbilda bevakningspersonal i ämnet OC-spray.

8. Med avvikelse från 9 kap. 1 § ska väktare som den 2 oktober 2017 var behörig att bära handfängsel även fortsättningsvis få bära handfängsel.

9. Med avvikelse från 9 kap. 2 § första stycket ska väktare som den 2 oktober 2017 var behörig att bära gummibatong eller expanderbarbatong även fortsättningsvis få bära sådan batong.

10. Med avvikelse från 9 kap. 8 § får väktare som den 2 oktober 2017 var behörig att bära skjutvapen även fortsättningsvis bära skjutvapen om förutsättningarna enligt *bilaga 12* är uppfyllda.

11. Med avvikelse från 9 kap. 8 § får väktare som vid ikraftträdandet av denna författning var behörig att bära skjutvapen även fortsättningsvis göra det om förutsättningarna enligt *bilaga 12* är uppfyllda.

12. Med avvikelse från antagningskrav för grundutbildning för väktare, del 2, *bilaga 1* och antagningskrav bilaga 4 samt antagningskrav bilaga 5, får den som före denna författnings ikraftträdande genomfört väktargrundutbildning enligt del 1 RPSFS (2012:18) antas till utbildning enligt *bilaga 1*, *bilaga 4* och *bilaga 5*.

På Polismyndighetens vägnar

DAN ELIASSON

Lars Sjöberg
(Rättsavdelningen)

Bilaga 1 – Vaktargrundutbildning

Del 1 (88) och del 2 (40) 128 lektionstimmar

Del 1 = 88 lektionstimmar

Ämne	Regler som styr bevakningsföretagens bevakningsverksamhet.
Innehåll	Lagen (1974:191) och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag samt Polismyndigheten föreskrifter och allmänna råd om bevakningsföretag och bevakningsföretag, FAP 573-1.
Mål	Deltagarna ska efter utbildningsmomentet ha en god kunskap om bl.a. vilka krav som ställs på auktoriserade bevaknings- och utbildningsföretag och vad sådana företag får åta sig för arbetsuppgifter. Deltagaren ska också kunna redogöra för de krav som ställs på en vaktare, vilka olika former av bevakning som fordrar särskild föreskriven utbildning och vilken utrustning som ska och får bäras.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning i grupp. Syftet med bestämmelserna i de uppräknade författningarna ska gås igenom. Ämnet ska ledas av en person med minst 15 högskolepoäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Bevakningsjuridik
Innehåll	2 kap. regeringsformen, FN:s konvention om barnets rättigheter, 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken, 35 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare 27 kap. 4 § RB, 23 och 24 kap. brottbalken samt kriterierna för de mest relevanta brotten i denna balk, 14 § lagen (1964:163) om införande av brottbalken, 10 § första stycket 2, 19 § första stycket 1 och 29 § polislagen (1984:387), lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning samt dokumentation enligt 10 kap. 1–3 §§ FAP 573-1.

Mål	<p>Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha sådana juridiska kunskaper att han eller hon kan tillämpa de regler som styr och i övrigt är relevanta för en väktares arbete.</p> <p>Deltagaren ska också skriftligen kunna redogöra för de juridiska överväganden som har föregått ett gripande enligt 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken eller 35 § lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare och, i förekommande fall, varför den gripne frigetts utan att polismyndigheten kontaktats.</p>
Genomförande	<p>Målet ska uppnås genom att innehållet i de nämnda bestämmelserna lärs ut dels genom problembaserad inläring och undervisning, dels genom seminariediskussioner med utgångspunkt från verklighetsbaserade händelser (t.ex. rättsfall från Högsta domstolen). Deltagaren ska vidare, med hänsyn till föreskriven dokumentationsskyldighet, öva sig i att på ett juridiskt relevant sätt skriftligen redogöra för de överväganden som föregått ett gripande och, i förekommande fall, varför polismyndigheten inte kontaktats.</p> <p>Deltagaren ska också kunna redogöra för vad som särskilt ska beaktas vid ingripanden mot barn och unga lagöverträdare.</p> <p>Ämnet ska ledas av en person med minst 15 poäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.</p>
Beräknad tid	16 timmar.
Ämne	Arbetsmiljö
Innehåll	Arbetsmiljölagen (1977:1160) och väktarens arbetsmiljö
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha övergripande kunskaper om sitt eget ansvar i arbetsmiljöarbetet. Exempelvis hur incidenter och tillbud i arbetet ska rapporteras.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning och diskussion i grupp med utgångspunkt i vanligt förekommande arbetsmiljöproblem som kan uppstå i bevakningsarbete.
Beräknad tid	2 timmar

Ämne**Bevakningstjänst****PMFS 2017:10****Innehåll**

Stationär och ronderande bevakning såsom in- och utpasseringskontroll samt industri- och områdesbevakning. Bevakningsinstruktioner, legitimationskontroll och rapportskrivning.

Mål

Deltagaren ska efter utbildningsmomentet kunna redogöra för vilka olika former av bevakning som väktare normalt utför och vad en väktare särskilt har att beakta vid utförandet av dessa.

Genomförande

Målet ska uppnås dels genom teoretisk undervisning, dels genom praktiska övningar t.ex. att deltagarna får skriva en väktarrapport om ett fingerat utfört uppdrag.

Beräknad tid

10 timmar.

Ämne**Tekniska hjälpmedel vid bevakningen****Innehåll**

Tekniska hjälpmedel vid bevakningen såsom fordon, värdeväskor, övervakningskameror, larmcentral, larmbågar och andra förekommande larmanordningar.

Mål

Deltagaren ska efter utbildningsmomentet känna till och kunna hantera de tekniska hjälpmedel som väktare normalt använder i bevakningen.

Genomförande

Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning och genom praktiska övningar i att hantera de tekniska hjälpmedlen.

Beräknad tid

8 timmar.

Ämne**Brand****Innehåll**

Räddningstjänstens organisation och roll, brandförlopp, släckteknik, släckmedel och brandsyn.

Mål

Deltagarna ska efter utbildningen ha kunskap om hur bränder kan förebyggas samt hur man vidtar primära brandbekämpande åtgärder.

Genomförande	<p>Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning och genom att deltagarna praktiskt får öva att släcka en brand samt leda en utrymning av en eldhärjad lokal.</p> <p>Ämnet ska ledas av en person som med godkänt resultat lägst genomgått utbildning för räddningsinsats i regi av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) eller motsvarande utbildning i äldre system.</p>
Beräknad tid	10 timmar.
Ämne	Yrkesetik och moral
Innehåll	Värderingar, människosyn, mental förberedelse för frestelser i bevakningsarbetet.
Mål	Deltagarna ska efter utbildningen ha fått en god yrkesetisk grund att utgå ifrån i sitt väktararbete. Deltagarna ska även i viss mån kunna förutse och identifiera de moraliska dilemman och frestelser som en väktare kan utsättas för i samband med sitt arbete.
Genomförande	<p>Målet ska uppnås genom att man i diskussioner och rollspel analyserar situationer som bygger på verkliga eller fingerade situationer.</p> <p>Ämnet ska ledas av en person med intresse och god fallenhet för yrkesetiska frågeställningar.</p>
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Olaga diskriminering och mänskliga beteenden
Innehåll	16 kap. 10 § brottsbalken och diskrimineringslagen (2008:567).
Mål	Deltagarna ska efter utbildningen ha kunskap om vad som avses med olaga diskriminering och de värderingar som denna lagstiftning bygger på. Deltagarna ska också ha fått en övergripande kunskap om tanke-sätt och beteenden, som kan ha sin grund i människors trosbekännelse, nationella eller etniska ursprung, och deras eventuella betydelse vid ingripanden.

Genomförande	<p>Målet ska uppnås genom problembaserad inläring, undervisning och diskussioner i grupp. Särskilt ska brottet olaga diskriminering analyseras med utgångspunkt från rättsfall på området.</p> <p>Även övrig lagstiftning mot diskriminering ska gås igenom på ett övergripande sätt. Dessutom ska de skillnader i tankesätt och beteende belysas som kan ha sin grund i människors trosbekännelse, nationella eller etniska ursprung.</p>
Beräknad tid	4 timmar.
Ämne	Konflikthantering och självskydd
Innehåll	<p>Konflikthantering och annan yrkespsykologi.</p> <p>Säkerhetstänkande, greppteknik, tekniker för användande av gummibatong, information om de medicinska risker som följer med användandet av olika former av våld.</p>
Mål	<p>Att ge deltagarna sådana kunskaper i konflikthantering att de kan lösa konfliktsituationer utan våld eller att behöva anbringa handfängsel. I de fall batong eller annat våld måste användas ska de ha tränats så att bara det våld som behövs för att lösa uppgiften används. Deltagaren ska också ha fått kunskap om de medicinska risker som följer med användandet av batong och andra former av våld.</p>
Genomförande	<p>Målet ska uppnås genom att med utgångspunkt från Polismyndighetens handbok i självskydd lämpliga metoder lärs ut i teori och praktik om hur man avvärjer angrepp mot kroppen genom att använda grepp och gummibatong. Den praktiska delen ska bl.a. bestå av ett rollspel där deltagarna får i uppgift att lösa en fingerad konfliktsituation.</p> <p>Samtliga delar i självskyddsdelen ska ledas av en person som med godkänt resultat genomgått Polismyndighetens huvudinstruktörsutbildning eller som genomgått utbildning enligt 7 kap. 10 § under ledning av huvudinstruktör med godkänt resultat.</p>
Beräknad tid	8 timmar.

Ämne	Handfängsel
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> – 10 § polislagen (1984:387), 4 § Häkteslagen (2010:611) och 9 kap. 12 § denna författning, – materialkunskap, – medicinska risker, – greppteknik och – handfängselteknik.
Mål	<p>Deltagaren ska efter att ha genomgått ämnet ha</p> <ul style="list-style-type: none"> – teknisk färdighet, – förmåga att kommunicera taktiskt med kollega samt med motparten, – förmåga till korrekt bedömning och fatta rätt beslut, – förståelse för de medicinska risker som finns, samt – kunskap om lagstödet i samband med handfängselanvändning.
Genomförande	<p>Ämnet ska ledas av en person som med godkänt resultat genomgått Polismyndighetens huvudinstruktörsutbildning eller som genomgått utbildning enligt 7 kap. 10 § under ledning av huvudinstruktör med godkänt resultat.</p> <p>Eleven ska innan ämnet påbörjas ha genomgått ämnet Konflikthantering och självskydd.</p>
Beräknad tid	4 timmar.
Ämne	Akutsjukvård
Innehåll	ABCDE och grundläggande HLR bestående av HLR-utbildning, hjärtstartarutbildning (AED) samt luftvägsstopp-utbildning.
Mål	Efter att ha genomgått utbildningsmomentet ska deltagarna kunna ge första hjälpen.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teori och praktiska övningar och följa rekommendationer och riktlinjer utfärdade av Svenska rådet för Hjärt/Lungräddning. Ämnet ska ledas av en legitimerad sjuksköterska eller annan person med minst motsvarande kunskapsnivå.
Beräknad tid	6 timmar.

Ämne

Skriftligt och praktiskt prov

PMFS 2017:10

Innehåll

Ett skriftligt prov med frågor som tar sikte på de ämnen som behandlats under utbildningen och ett praktiskt prov.

Genomförande

Deltagarna ska för att bli godkända klara såväl ett skriftligt som praktiskt prov.

Det praktiska provet ska utföras i form av ett rollspel där deltagarna på ett godtagbart sätt ska lösa en konstruerad konfliktsituation med hjälp av den kunskap de fått i utbildningen.

Beräknad tid

4 timmar.

40 lektionstimmar

Behörig att få tillträde till del 2 är den som har genomgått del 1 enligt denna föreskrift (eller enligt RPSFS 2012:18) med godkänt resultat och som genomgått praktisk yrkesträning enligt 7 kap. 1–2 §§ eller arbetsplatsförlagt lärande enligt 7 kap. 3 §.

Ämne	Bevakningsjuridik
Innehåll	2 kap. regeringsformen, 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken, 35 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, 27 kap. 4 § RB, 23 och 24 kap. brottsbalken samt kriterierna för de mest relevanta brotten i denna balk, 14 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken, 10 § första stycket 2, 19 § första stycket 1 och 29 § polislagen (1984:387), lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning samt dokumentation över frihetsberövande enligt 10 kap. 1–3 §§ FAP 573-1.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fördjupade juridiska kunskaper om de regler som styr en väktares arbete.
Genomförande	Målet ska nås genom att de nödvändiga juridiska kunskaperna lärs ut genom undervisning, och seminariediskussioner med utgångspunkt från situationer som uppstått eller kan tänkas uppstå i väktarens vardagsarbete eller andra verklighetsbaserade fall. Ämnet ska ledas av en person med minst 15 högskolepoäng i juridik eller med motsvarande utbildning.
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Bevakningstjänst
Innehåll	Personligt uppträdande vid stationär och rondande bevakning, såsom in- och utpasseringskontroll samt industri- och områdesbevakning. Bevakningsinstruktioner, legitimationskontroll och rapportskrivning.

Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått en fördjupad kunskap om de olika former av bevakning som väktare normalt utför och vad en väktare har att särskilt beakta vid utförandet av dessa.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning och seminariediskussioner med utgångspunkt från de praktiska erfarenheter väktaren har fått under sitt handledda bevakningsarbete.
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Konflikthantering och självskydd
Innehåll	Konflikthantering och annan yrkespsykologi. Säkerhetstänkande, greppteknik, användande av utrustning såsom föreskriven gummibatong, handfängsel och rollspel.
Mål	Att ge deltagarna en fördjupad kunskap i konflikt- hantering så att de ges bättre förutsättningar att lösa konfliktsituationer utan att behöva använda våld. I de fall våld måste användas ska de ha tränats så att bara det våld som behövs för att lösa uppgiften används.
Genomförande	Målet ska uppnås genom att med utgångspunkt från Polismyndighetens handbok i självskydd lämpliga metoder lärs ut i teori och praktik om hur man avvärjer angrepp mot kroppen genom att använda grepp, handfängsel och gummibatong. Den praktiska delen ska bl.a. bestå av ett rollspel. Om möjligt ska undervisningen utgå från någon verk- lighetsbaserad konfliktsituation som väktaren varit med om. Samtliga moment i självskyddsdelen ska ledas av en person som med godkänt resultat genomgått Polismyndighetens huvudinstruktörsutbildning eller som genomgått utbildning enligt 7 kap. 10 § under ledning av huvudinstruktör med godkänt re- sultat.
Beräknad tid	8 timmar.

Ämne	Arbetsmiljö
Innehåll	Arbetsmiljölagen (1977:1160) och väktarens arbetsmiljö.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått övergripande kunskap om bevakningsföretagets arbetsmiljöansvar bl.a. i förhållande till kundens ansvar och hur väktaren genom egna åtgärder kan förebygga och undvika risker i sin arbetsmiljö.
Genomförande	Målet ska uppnås genom undervisning och genom att diskutera deltagarnas erfarenheter.
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Samhällets rättsvårdande myndigheter
Innehåll	Polisens, åklagarmyndighetens, domstolarnas och kriminalvårdens organisation och roll i rättskedjan.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått övergripande kunskap om bevakningsföretagets och de rättsvårdande myndigheternas organisation och deras roller i samhällets brottsbekämpande verksamhet.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning och diskussioner med utgångspunkt i deltagarnas egna kontakter med de berörda enheterna.
Beräknad tid	2 timmar.
Ämne	Droger
Innehåll	Svensk narkotikapolitik, preparatkännedom och symptom.
Mål	Deltagarna ska efter utbildningsmomentet ha fått övergripande kunskap om svensk narkotikapolitik, hur de vanligast förekommande drogerna ser ut och symptom på påverkan av dessa.

Genomförande	Målet ska uppnås genom undervisning. De vanligaste preparaten ska om möjligt förevisas genom Polisens försorg. Om så inte sker ska bilder på preparaten visas för deltagarna.
Beräknad tid	2 timmar.
Ämne	Skriftligt och praktiskt prov
Innehåll	Ett skriftligt prov som tar sikte på de ämnen som behandlats under utbildningen och ett praktiskt prov.
Genomförande	Deltagarna ska för att bli godkända klara såväl ett skriftligt som praktiskt prov. Det praktiska provet ska utföras i form av ett rollspel där deltagarna på ett godtagbart sätt ska lösa en konstruerad konfliktsituation med hjälp av den kunskap de fått i utbildningen.
Beräknad tid	4 timmar.

30 lektionstimmar

Ämnesval och omfattning får anpassas efter det verksamhetslag som väktaren utför.

Behörig att få tillträde till kursen är den som är tidigare genomgått föreskriven grund- eller fortbildning för väktare.

Ämne **Regler som styr bevakningsföretagens bevakningsverksamhet**

Innehåll Lagen (1974:191) och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag samt Polismyndigheten föreskrifter och allmänna råd om bevakningsföretag och bevakningspersonal, FAP 573-1.

Mål Deltagarna ska efter utbildningsmomentet ha fått en övergripande information om vilka krav som ställs på auktoriserade bevaknings- och utbildningsföretag, vad sådana företag får åta sig för arbetsuppgifter, samt vilka former av bevakning som fordrar särskild föreskriven utbildning.

Genomförande Målet uppnås genom undervisning i grupp. Syftet med bestämmelserna i de uppräknade författningarna ska gås igenom.

Beräknad tid 2 timmar.

Ämne **Bevakningsjuridik**

Innehåll 2 kap. regeringsformen, FN:s konvention om barnets rättigheter, 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken, 35 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, 27 kap. 4 § RB, 23 och 24 kap. brottsbalken samt kriterierna för de mest relevanta brotten i denna balk, 14 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken, 10 § första stycket 2, 19 § första stycket 1 och 29 § polislagen (1984:387), lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning samt dokumentation enligt 10 kap. 1–3 §§ FAP 573-1.

Mål	<p>Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha blivit uppdaterad på lagändringar och ändrad rättspraxis inom bevakningsjuridiken. Han eller hon ska vidare ha fått en övergripande information om övriga relevanta bestämmelser som styr väktares bevakningsarbete.</p> <p>Deltagaren ska också ha ökat sin färdighet att skriftligen redogöra för de juridiska överväganden som har föregått ett gripande enligt 24 kap. 7 § rättegångsbalken eller 35 § lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare eller annat ingripande med anledning av brott.</p> <p>Deltagaren ska också kunna redogöra för vad som särskilt ska beaktas vid ingripanden mot barn och unga lagöverträdare</p>
Genomförande	<p>Målet ska uppnås genom att innehållet i de nämnda bestämmelserna lärs ut genom problembaserad inläring och undervisning samt seminariediskussioner med utgångspunkt från verklighetsbaserade handlingar (t.ex. rättsfall från Högsta domstolen).</p> <p>Deltagaren ska vidare, med hänsyn till föreskriven rapporterings- och dokumentationsskyldighet, öva sig i att på ett juridiskt relevant sätt skriftligen redogöra för de överväganden som föregått ett gripande eller annat ingripande med anledning av brott.</p> <p>Ämnet ska ledas av en person med minst 15 högskolepoäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.</p>
Beräknad tid	6 timmar.
Ämne	Arbetsmiljö
Innehåll	Arbetsmiljölagen (1977:1160) och väktares arbetsmiljö
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha övergripande kunskaper om både sitt eget och bevakningsföretagets ansvar i arbetsmiljöarbetet
Genomförande	Målet ska uppnås genom dels teoretisk undervisning och diskussion i grupp med utgångspunkt i vanligt förekommande arbetsmiljöproblem som kan uppstå i bevakningsarbetet.
Beräknad tid	2 timmar.

Ämne	Tekniska hjälpmedel vid bevakningen
Innehåll	Information om utvecklingen av tekniska hjälpmedel vid bevakning såsom fordon, värdeväskor, övervakningskameror, larmcentraler, larmbågar och andra förekommande larmanordningar.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått en övergripande kännedom om utvecklingen av de tekniska hjälpmedel som väktare normalt använder i bevakningen.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning och, vid behov, genom praktisk förevisning av nya tekniska hjälpmedel.
Beräknad tid	2 timmar.
Ämne	Brand
Innehåll	Räddningstjänstens organisation och roll, brandförlopp, släckteknik, släckmedel och brandsyn.
Mål	Deltagarna ska efter utbildningen ha fått information om utvecklingen och nya rön på brandskyddsområdet och en repetition av hur bränder kan förebyggas samt hur man vidtar primära brandbekämpande åtgärder.
Genomförande	Målet ska uppnås genom undervisning och genom att deltagarna praktiskt får öva att släcka en brand samt leda en utrymning av en eldhärjad lokal. Ämnet ska ledas av en person som med godkänt resultat lägst genomgått utbildning för räddningsinsats i regi av myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) eller motsvarande utbildning i äldre system
Beräknad tid	6 timmar.
Ämne	Yrkesetik och moral
Innehåll	Värderingar, människosyn samt mental förberedelse för frestelser i bevakningsarbetet.

Mål	Deltagarna ska efter utbildningen ha fått en god yrkesetisk grund att utgå ifrån i sitt bevakningsarbete. Deltagarna ska även i större utsträckning kunna förutse och identifiera de moraliska dilemman och frestelser som en väktare kan utsättas för i samband med sitt arbete.
Genomförande	Målet ska uppnås genom att i diskussioner och rollspel analysera situationer som bygger på verkliga eller fingerade händelser. Ämnet ska ledas av en person med intresse och god fallenhet för yrkesetiska frågeställningar.
Beräknad tid	2 timmar.
Ämne	Olaga diskriminering och mänskliga beteenden
Innehåll	16 kap. 9 § brottsbalken och diskrimineringslagen (2008:567).
Mål	Deltagarna ska efter utbildningen ha fått en repetition över vad som avses med olaga diskriminering och de värderingar som denna lagstiftning bygger på. De ska också ha fått en övergripande information om tanke-sätt och beteenden, som kan ha sin grund i människors trosbekännelse, nationella eller etniska ursprung, och deras eventuella betydelse vid ingripanden.
Genomförande	Målet ska uppnås genom problembaserad inläring, undervisning och diskussioner utifrån situationer som deltagarna kommit i kontakt med genom bevakningsarbetet. Även övrig lagstiftning mot diskriminering ska gås igenom på ett övergripande sätt.
Beräknad tid	1 timme.

Ämne	Konflikthantering och självskydd
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> – Konflikthantering och annan yrkespsykologi, – säkerhetstänkande, – greppteknik, – tekniker för anbringande av föreskrivna handfängsel, tekniker för användande av gummibatong, – information om de medicinska risker som följer med användandet av batong och handfängsel och – rollspel med utgångspunkt i en fingerad konflikt-situation.
Mål	<p>Deltagarna ska efter utbildningsmomentet ha repeterat och förbättrat sina kunskaper i konflikthantering så att de i större utsträckning kan lösa konfliktsituationer utan våld eller att behöva anbringa handfängsel. I de fall batong, handfängsel eller annat våld måste användas ska de ha tränats så att bara det våld som behövs för att lösa uppgiften används. Deltagaren ska också ha fått kunskap om de medicinska risker som följer med användandet av batong, handfängsel och andra former av våld.</p>
Genomförande	<p>Med utgångspunkt från Polismyndighetens handbok i självskydd ska lämpliga metoder repeteras och läras ut om hur man avvärjer angrepp mot kroppen genom att använda grepp, handfängsel och batong i såväl teori som praktik.</p> <p>Samtliga moment i självskyddsdelen ska ledas av en person som med godkänt resultat genomgått Polismyndighetens huvudinstruktörsutbildning eller som genomgått utbildning enligt 7 kap. 10 § under ledning av huvudinstruktör med godkänt resultat.</p>
Beräknad tid	4 timmar.
Ämne	Akutsjukvård
Innehåll	ABCDE och grundläggande HLR bestående av HLR-utbildning, hjärtstartarutbildning (AED) samt luftvägsstopp-utbildning.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått en repetition i ABCDE och kunna ge första hjälpen.

Genomförande	Målet ska uppnås genom teori och praktiska övningar. Ämnet ska ledas av en legitimerad sjuksköterska eller annan person med minst motsvarande kunskapsnivå i ämnet.	PMFS 2017:10
Beräknad tid	3 timmar.	
Ämne	Skriftligt och praktiskt prov	
Innehåll	Ett skriftligt prov med frågor som tar sikte på de ämnen som behandlats under utbildningen och ett praktiskt prov.	
Genomförande	Deltagarna ska för att bli godkända klara såväl ett skriftligt som praktiskt prov. Det praktiska provet ska utföras i form av ett rollspel där deltagarna på ett godtagbart sätt ska lösa en konstruerad bevakningsuppgift med hjälp av den kunskap de fått i utbildningen.	
Beräknad tid	2 timmar.	

44 lektionstimmar

Ämne	Regler som styr bevakningsföretagens bevakningsverksamhet
Innehåll	Lag (1974:191) och förordning (1989:149) om bevakningsföretag samt Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om bevakningsföretag och bevakningspersonal.
Mål	Deltagarna ska efter utbildningsmomentet ha fått en ingående kunskap om de krav som lagstiftaren ställer på auktoriserade utbildnings- och bevakningsföretag samt vad sådana företag får åta sig för arbetsuppgifter. Deltagaren ska också känna till de krav som ställs på en väktare, vilka olika former av bevakning som fordrar särskild föreskriven utbildning och vilken utrustning som ska och får bäras.
Genomförande	Målet ska uppnås genom undervisning i grupp. Syftet med bestämmelser i de uppräknade författningarna ska gås igenom noggrant. Utbildningsmomentet ska ledas av en person med 15 högskolepoäng i juridik eller med motsvarande kunskapsnivå.
Beräknad tid	16 timmar.
Ämne	Föreståndarens roll och ansvar
Innehåll	Föreståndarens ansvar för att företagets verksamhet utförs på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt samt i överensstämmelse med god sed. Föreståndarens skyldighet att se till att företagets personal är laglydig och lämplig, har föreskriven utbildning, uniform och utrustning i övrigt. Föreståndarens kontakter med och ansvar mot länsstyrelsen och kunder. Vidare föreståndarens ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regler, t.ex. yrkestrafiklagen (1998:490), vapenlagen (1996:67) m.fl.

Mål	<p>Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått en ingående kunskap om de uppgifter och ansvar som åvilar en föreståndare och vilken organisatorisk ställning han eller hon ska ha i företaget för att kunna fullgöra sitt arbete på ett fullgott sätt.</p> <p>Deltagaren ska vidare ha fått konkret kunskap om vilka åtgärder som bör vidtas, i företaget och gentemot länsstyrelsen och kund, för att komma till rätta med felaktigheter i verksamheten.</p>
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning och genom rollspel där deltagaren i fingerade konflikt-situationer får öva sig att fullgöra de uppgifter som åvilar föreståndaren.
Beräknad tid	6 timmar.
Ämne	Arbetsrätt
Innehåll	Lagen (1982:80) om anställningsskydd, lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet, arbetsmiljölagen (1977:1160), arbetstidslagen (1982:673), arbetstidsavtal och för bevakningsarbetet relevanta föreskrifter i Arbetsmiljöverkets författningssamling.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått en övergripande kunskap i de arbetsrättsliga bestämmelser som är relevanta när bevakningsarbete utförs.
Genomförande	<p>Målet ska uppnås genom att deltagarna undervisas i grupp.</p> <p>Utbildningsmomentet ska ledas av en person med 15 poäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.</p>
Beräknad tid	6 timmar.
Ämne	Samhällets rättsvårdande myndigheter
Innehåll	Polisens, åklagarmyndighetens, domstolarnas och kriminalvårdens organisation, roller och uppgifter i rättskedjan.

Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått övergripande kunskap om de rättsvårdande myndigheter som bevakningsföretag ofta har kontakter med och dessa myndigheters organisation och roll i samhällets brottsbekämpande verksamhet.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning och diskussioner. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt bevakningsföretagens kontakter med polismyndigheterna.
Beräknad tid	4 timmar.
Ämne	Redovisning och skatterätt
Innehåll	Bokföringslagen (1999:1078), inkomstskattelagen (1999:1229) och lagen (1968:430) om mervärdesskatt m.fl.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått en övergripande kunskap om företags skyldighet att bokföra transaktioner, upprätta årsredovisning samt att betala skatt.
Genomförande	Målet ska uppnås genom undervisning i grupp. Utbildningsmomentet ska ledas av en person med 10 poäng i ekonomi eller skatterätt eller med minst motsvarande kunskapsnivå.
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Skriftligt och praktiskt prov
Innehåll	Ett skriftligt prov som tar sikte på de ämnen som behandlats under utbildningen och ett praktiskt prov.
Genomförande	Deltagarna ska för att bli godkända klara såväl ett skriftligt som praktiskt prov i form av ett rollspel. Det praktiska provet ska utföras i form av ett rollspel där deltagarna på ett godtagbart sätt ska lösa en konstruerad konfliktsituation med hjälp av den kunskap de fått i utbildningen.
Beräknad tid	4 timmar.

50 lektionstimmar

Endast den som är behörig att utföra arbete som väktare eller genomgår utbildning i särskild ordning enligt 7 kap. 2 § 3 st. får antas till utbildningen.

Ämne	Allmänt om värdetransporter
Innehåll	Lagen (1974:191) och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag, arbetsmiljölagen (1977:1160) och Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om bevakningsföretag och bevakningspersonal, FAP 573-1.
Mål	Deltagarna ska efter utbildningsmomentet ha en god kunskap om vilka bestämmelser som gäller för auktoriserade bevakningsföretag i allmänhet och för företag som utför värdetransporter i synnerhet.
Genomförande	Utbildningsmomentet ska ledas av en person med 15 poäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå. Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning.
Beräknad tid	4 timmar.
Ämne	Tekniska hjälpmedel vid bevakningen
Innehåll	9 kap. FAP 573-1 med inriktning på värdeväskor, larmcentraler, infärgning m.m.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet känna till och kunna hantera de tekniska hjälpmedel som föreskrivs för värdetransporter.
Genomförande	Målet ska uppnås genom både teoretisk och praktiskt undervisning. Grundläggande teoretisk undervisning ska ges om funktionen hos olika tekniska hjälpmedlen samt vad som måste beaktas när olika hjälpmedel kombineras. Deltagarna ska praktiskt öva sig i att hantera de hjälpmedel som normalt används vid värdetransporter och få vetskap om hur ATM-maskiner fylls på.
Beräknad tid	8 timmar.

Ämne	Arbetsetik och moral
Innehåll	Värderingar samt mental förberedelse för de frestelser som kan uppstå i samband med värdetransportarbete. Kunskap om relationen bevakningsföretag, väktare och kund. Hantering av känslig information.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått en god yrkesetisk grund att utgå ifrån i sitt värdetransportarbete. Deltagaren ska vidare vara mentalt förberedd på dels de frestelser som kan uppstå när stora summor pengar hanteras, dels att kriminella personer försöker närma sig i syfte att söka information om värdetransporter i brottsligt syfte. Deltagaren ska även göras medveten om riskerna med spridande av information både internt och externt samt vikten av särskild uppmärksamhet och noggrannhet i arbetet.
Genomförande	Målet ska uppnås genom diskussioner i grupp och rollspel.
Beräknad tid	6 timmar.
Ämne	Brottsliga angrepp
Innehåll	8 kap. 1, 4, 5, 6, 8 och 12 §§ brottsbalken, rättegångsbalken, Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om fingeravtryck och annan signalementsupptagning, FAP 473-1 och Polisens och larmcentralers rutiner.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått kunskap om rekvisiten för de brott som anges ovan och vidare kännedom om förberedelse eller försök till dessa brott. Deltagaren ska känna till hur polis eller larmcentral larmas, kunna lämna uppgifter om signalement, samt ha kännedom om hur brott mot värdetransporter utreds och vilka uppgifter som är särskilt viktiga.
Genomförande	Utbildningsmomentet ska ledas av en person med 15 poäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå. Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning.
Beräknad tid	6 timmar.

Innehåll

Analys av risker vid värdetransporter, mental förberedelse, trafikförordningen (1998:1276).

Mål

Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått en ökad kunskap om riskerna för brott vid värdetransportarbete och hur dessa kan förebyggas genom mental förberedelse och fortlöpande riskanalys. Deltagaren ska även ha fått en god kunskap om taktisk körning, variation av rutter, relevanta trafikbestämmelser och fordons placering vid i- och urlastning.

Genomförande

Målet ska uppnås genom både teoretisk och praktisk undervisning. I den teoretiska undervisningen ska läras ut kunskap om riskanalys, mental förberedelse och vilka situationer som kan vara särskilt riskfyllda.

I den praktiska delen ska deltagaren agera i ett rollspel där deltagaren får tillämpa den kunskap han eller hon fått i mental förberedelse, fortlöpande riskanalys, taktisk körning och placering av fordon vid i- och urlastning under en värdetransport.

Ämnet ska ledas av en person med gedigen erfarenhet av värdetransport.

Beräknad tid

12 timmar.

Ämne**Skriftligt och praktiskt prov****Innehåll**

Skriftligt och praktiskt prov

Genomförande

Deltagaren ska göra såväl ett teoretiskt som praktiskt prov för att visa att han eller hon tillgodogjort sig den kunskap som lärts ut under utbildningen.

Vid det praktiska provet ska deltagaren göra en fortlöpande riskanalys av en fingerad värdetransport. Värdetransporten ska ha flera stopp på vägen och en fingerad påfyllning av en ATM-maskin ska ingå. Hotbilder ska finnas med, men något fullbordat rån ska inte ske. Deltagaren ska därvid visa att han eller hon är väl förtrogen med de tekniska hjälpmedlens funktion och att han på ett fullgott sätt tillgodogjort sig kunskap om taktisk placering av värdefordon, signalement och larmrutiner hos både larmcentral och polismyndighetens länskommunikationscentral.

PMFS 2017:10

Vid det skriftliga provet ska deltagaren visa att han eller hon är väl förtrogen med de bestämmelser som gäller för auktoriserade bevakningsföretag i allmänhet och värdetransportföretag i synnerhet.

Beräknad tid 14 timmar.

40 lektionstimmar

Endast den som är behörig att utföra arbete som väktare eller genomgår utbildning i särskild ordning enligt 7 kap. 2 § 3 st. får antas till utbildningen.

Ämne	Butikskontroll
Innehåll	Begreppen svinn och butikskontroll. Butikskontrollantens uppgifter och roll i arbetet med att minska svinnet i varuhus och butiker.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha kännedom om hur varuhus och butiker arbetar för att minska svinnet, butikskontrollantens roll i detta arbete och vilka bevakningsuppgifter som innefattas i begreppet butikskontroll. Deltagaren ska vidare ha fått en allmän kunskap om hur omfattningen av svinnet utvecklats genom åren och hur stor del av detta som bedöms orsakas av stölder och liknande.
Genomförande	Målet bör uppnås genom teoretisk undervisning i grupp.
Beräknad tid	2 timmar.
Ämne	Bevakningsjuridik
Innehåll	FN:s konvention om barnets rättigheter, 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken, 35 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, 27 kap. 4 § RB, 8, 12, 23 och 24 kap. brottsbalken, 14 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken, 10 § första stycket 2, 19 § första stycket 1 och 29 § polislagen (1984:387).

Mål	<p>Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha sådana juridiska kunskaper att han eller hon kan tillämpa de regler som styr och i övrigt är relevanta för en butiks-kontrollants arbete.</p> <p>Deltagaren ska ha särskilt god kunskap om när våld och handfängsel får användas. Deltagaren ska vidare känna till gränsen för när ett gripande föreligger, kraven på uppsåt, när stöldbrott i butik ska anses vara fullbordat och de juridiska överväganden som ska göras inför ett gripande med stöd av 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken eller 35 § lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare.</p> <p>Deltagaren ska också kunna redogöra för vad som särskilt ska beaktas vid ingripanden mot barn och unga lagöverträdare</p>
Genomförande	<p>Målet ska uppnås genom att innehållet i de nämnda bestämmelserna lärs ut genom problembaserad inläring och undervisning i grupp samt seminariediskussioner med utgångspunkt från verklighetsbaserade händelser (t.ex. rättsfall från Högsta domstolen).</p> <p>Ämnet ska ledas av en person med minst 15 högskolepoäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.</p>
Beräknad tid	10 timmar.
Ämne	Dokumentationsskyldighet
Innehåll	10 kap. Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om bevakningsföretag och bevakningspersonal, FAP 573-1.
Mål	<p>Deltagaren ska skriftligen bl.a. kunna redogöra för de juridiska överväganden som har föregått ett gripande enligt 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken eller 35 § lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare och, i förekommande fall, varför våld använts. Deltagaren ska även i övrigt ha fått kunskap för att kunna fullgöra dokumentationsskyldigheten som föreskrivs i 10 kap. FAP 573-1.</p>

Genomförande Deltagaren ska, med beaktande av föreskriven rapporteringsskyldighet, utifrån verkliga eller konstruerade övningsexempel träna sig i att på ett juridiskt relevant sätt skriftligen redogöra för de överväganden som ska föregå ett gripande och varför våld använts. Deltagaren ska även i övrigt öva sig i att fullgöra dokumentationsskyldigheten som föreskrivs i 10 kap. FAP 573-1.

Beräknad tid 4 timmar.

Ämne **Förenklad handlägningsrutin vid snatteri**

Innehåll Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om en förenklad handlägningsrutin avseende snatterbrott, FAP 400-3.

Mål Deltagaren ska efter utbildningsmomentet kunna tillämpa förfarandet som beskrivs i FAP 400-3 på ett fullgott sätt.

Genomförande Målet ska uppnås genom dels teoretisk undervisning genom att deltagaren får agera praktiskt i ett rollspel.

Beräknad tid 4 timmar.

Ämne **Konflikthantering och självskydd i butiksmiljö**

Innehåll Konflikthantering, taktiskt uppträdande och agerande i samband med ingripande i butiksmiljö. Säkerhetstänkande och placering av gripen i väntan på polis. Självskydd och användande av handfängsel.

Mål Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha sådana kunskaper i konflikthantering att han eller hon kan lösa konfliktsituationer utan våld eller att behöva anbringa handfängsel. I de fall batong, handfängsel eller annat våld måste användas ska de ha tränats för gripanden i butiksmiljö så att bara det våld som behövs för att lösa uppgiften används.

Genomförande	<p>Målet ska nås genom undervisning och rollspel i uppbyggd butiksmiljö. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt problematiken som ofta uppstår när man ingriper i civila kläder.</p> <p>Med utgångspunkt från Polismyndighetens handbok i självskydd ska lämpliga metoder läras ut om hur man avvärjer angrepp mot kroppen genom att använda grepp, handfängsel och batong i såväl teori som praktik.</p> <p>Samtliga moment i självskyddsdelen ska ledas av en person som med godkänt resultat genomgått Polismyndighetens huvudinstruktörsutbildning eller som genomgått utbildning enligt 7 kap. 10 § under ledning av huvudinstruktör med godkänt resultat.</p>
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Butikskontrollens utförande och tillvägagångssätt vid snatteri
Innehåll	Information om de vanligaste tillvägagångssätten vid snatteri i butik, vilka som snattar och varför. Butikskontrollens utförande. Uppdragsgivarens önskemål om butikskontrollens utförande och de gränser lagstiftningen anger.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått en övergripande kunskap om de vanligaste tillvägagångssätten vid snatteri, vilka typer av personer som bör övervakas extra noggrant (t.ex. personer som kan antas missbruka narkotika) och varför de snattar. Han eller hon ska vidare ha fått ingående kunskap om hur butikskontroll ska utföras för att ske på ett effektivt och rättssäkert sätt.
Genomförande	<p>Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning om de vanligaste tillvägagångssätten vid snatteri i butik, vilka som snattar och varför.</p> <p>Genom praktiska övningar ska vidare läras ut hur butikskontroll utförs på ett effektivt och rättssäkert sätt.</p> <p>Utbildningsmomentet ska läras ut av en person med god erfarenhet av arbete som butikskontrollant.</p>
Beräknad tid	8 timmar.

Ämne

Skriftligt och praktiskt prov

PMFS 2017:10

Innehåll

Ett skriftligt prov med frågor som tar sikte på de ämnen som behandlats under utbildningen och ett praktiskt prov.

Genomförande

Deltagarna ska för att bli godkända klara såväl ett skriftligt som praktiskt prov.

Det praktiska provet ska utföras i form av ett rollspel där deltagarna på ett godtagbart sätt ska lösa en konstruerad konfliktsituation med hjälp av den kunskap de fått under utbildningen.

Beräknad tid

4 timmar.

92 lektionstimmar

Endast den som är behörig att utföra arbete som väktare och har utfört bevakning i minst två år får antas till utbildningen.

Ämne	Regler som styr bevakning av enskild person för dennes skydd
Innehåll	24 kap. 1, 4, 5 och 6 §§ brottsbalken, 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken, 10 § första stycket 2 och 29 § polislagen (1984:387) och Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om bevakningsföretag och bevakningspersonal, FAP 573-1.
Mål	<p>Deltagarna ska efter utbildningsmomentet ha fått en god kunskap om vilka krav som ställs på bevakningsföretag som bedriver bevakning av enskild person för dennes skydd och vad denna form av bevakning innefattar för bevakningsåtgärder.</p> <p>Deltagaren ska vidare ha fått djupgående kunskaper om gränserna för när och hur mycket våld som får användas i personskyddssituationer med stöd av 24 kap. 1 § brottsbalken och när gripande får ske med stöd av 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.</p>
Genomförande	Utbildningsmomentet ska ledas av en person med 15 poäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå. Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning i grupp där de ovan nämnda bestämmelserna går igenom noggrant.
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Arbetsetik och moral
Innehåll	Förtroendet, förhållandet och integritet mellan kunden och personskyddsväktaren. Information om s.k. insiderbrott och sekretess.

Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått en god yrkesetisk grund att utgå ifrån i arbetet som personskyddsväktare. Deltagaren ska känna till på vilket sätt han eller hon kan omfattas av tystnadsplikt beroende på om uppdragsgivaren är en myndighet eller ett privat subjekt. Deltagaren ska därvid också ha fått sådan kunskap om förhållandet mellan kunden och personskyddsväktaren att han eller hon får förståelse för att tystnadsplikten bör vara reglerad i ett anställningsavtal.
Genomförande	Målet ska nås genom seminariediskussioner och rollspel.
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Risk- och hotbildsanalys
Innehåll	Analys av hotbilder och risker.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått kunskap om hur en risk- och hotbildsanalys ska utföras. Deltagaren ska också ha fått kunskap om när en hotbild blir så allvarlig att polis ska kontaktas.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning och seminariediskussioner i grupp. Ämnet ska ledas av en person med gedigen erfarenhet av bevakning av enskild för dennes skydd.
Beräknad tid	6 timmar.
Ämne	Förarutbildning
Innehåll	Trafiklagstiftning, 24 kap. 1, 4, 5 och 6 §§ brottsbalken och bilförarutbildning.

Mål	<p>Deltagaren ska efter utbildningsmomentet kunna köra bil på varierande underlag så att riskerna för brottsliga angrepp på skyddspersonen minimeras. Om risken för brottsligt angrepp blir överhängande ska deltagaren med hjälp av de utlärdade kunskaperna genom taktisk bilkörning kunna undvika ett brottsligt angrepp eller, när det inte är möjligt, begränsa skadan.</p> <p>Deltagaren ska även kunna redogöra för relevanta trafikbestämmelser och i vilka fall han eller hon får bryta mot dessa bestämmelser.</p>
Genomförande	<p>Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning och praktisk övning i bilkörning.</p> <p>Ämnet ska ledas av en person med gedigen erfarenhet av bevakning av enskild person för dennes skydd.</p>
Beräknad tid	16 timmar.
Ämne	Konflikthantering och självskydd
Innehåll	Övning i konflikthantering och självskydd. Mental förberedelse och stresshantering.
Mål	<p>Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått kunskap i konflikthantering och självskydd så att han eller hon vid angrepp kan förebygga, förhindra eller minimera skada på sig själv och skyddspersonen. Deltagaren ska ha fått en övergripande kunskap om mental förberedelse och stresshantering.</p>
Genomförande	<p>Målet ska nås genom undervisning och rollspel i fingeerade personskyddssituationer. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt problematiken som ofta uppstår när man ingriper i civila kläder.</p> <p>Med utgångspunkt i Polismyndighetens handbok i självskydd ska lämpliga metoder läras ut om hur man avvärjer ett angrepp mot kroppen genom att använda olika tekniker, grepp samt handfängsel i såväl teori som praktik. Samtliga moment i självskyddsdelen ska ledas av en person som med godkänt resultat genomgått Polismyndighetens huvudinstruktörsutbildning eller som genomgått utbildning enligt 7 kap. 10 § under ledning av huvudinstruktör med godkänt resultat.</p>
Beräknad tid	6 timmar.

Ämne	Akutsjukvård	PMFS 2017:10
Innehåll	ABCDE och grundläggande HLR bestående av HLR-utbildning, hjärtstartarutbildning (AED) samt luftvägsstopp utbildning.	
Mål	Efter att ha genomgått utbildningsmomentet ska deltagarna kunna ge första hjälpen.	
Genomförande	Målet ska uppnås genom teori och praktiska övningar. Ämnet ska ledas av en legitimerad sjuksköterska eller annan person med minst motsvarande kunskapsnivå. Avsnittet med inriktning på D-HLR ska ledas av en person med instruktörsutbildning i D-HLR.	
Beräknad tid	4 timmar.	
Ämne	Taktiskt uppträdande	
Innehåll	Taktiskt utförande av bevakning av enskild person för dennes skydd.	
Mål	Deltagarna ska efter utbildningsmomentet ha kunskap om taktiskt uppträdande vid bevakning av enskild person för dennes skydd.	
Genomförande	Målet ska nås genom teoretisk undervisning och seminariediskussioner. Ämnet ska ledas av en person med gedigen erfarenhet av bevakning av enskild person för dennes skydd.	
Beräknad tid	8 timmar.	
Ämne	Avrapportering och dokumentation	
Innehåll	Avrapportering och dokumentation.	
Mål	Deltagaren ska efter att ha genomgått ämnet på ett fullgott sätt kunna avrapportera ett utfört uppdrag.	
Genomförande	Teoretisk undervisning och praktisk övning.	
Beräknad tid	4 timmar.	

Ämne	Samverkan med polis
Innehåll	Samverkan med polis vid bevakning av enskild person för dennes skydd.
Mål	Deltagaren ska efter att ha genomgått ämnet ha fått kunskap om vikten av samverkan och informationsutbyte med polismyndigheterna och i förekommande fall med Polismyndigheten vid bevakning av enskild person för dennes skydd.
Genomförande	Teoretisk undervisning. Ämnet ska ledas av en person med gedigen erfarenhet av bevakning av enskild för dennes skydd.
Beräknad tid	2 timmar.
Ämne	Praktisk övning
Innehåll	En sammanfattning av samtliga ämnen.
Mål	Deltagaren ska vara väl förtrogen med hur man i praktiken utför ett personskyddsuppdrag på ett betryggande sätt med beaktande av den kunskap som lärts ut under utbildningen.
Genomförande	Deltagaren ska genomföra ett fingerat personskyddsuppdrag. Uppdraget ska planeras utifrån risk- och hotbildsanalys, innehålla mental förberedelse och genomföras med beaktande av taktiskt uppträdande både som objektsbevakning med fordon men även till fots. I momentet ska självskydd och akutsjukvård ingå. Varje uppdrag ska utvärderas så att deltagarna får en återkoppling. Ämnet ska ledas av en person med gedigen erfarenhet av bevakning av enskild person för dennes skydd.
Beräknad tid	14 timmar.

Ämne	Skriftligt och praktiskt prov	PMFS 2017:10
Innehåll	Skriftligt och praktiskt prov.	
Mål	Deltagaren ska vara väl förtrogen med att i praktiken kunna utföra ett personskyddsuppdrag på ett betryggande sätt med beaktande av samtliga ämnen i kursen. Deltagaren ska även skriftligen kunna redogöra för de bestämmelser som styr en personskyddsväktares bevakningsarbete.	
Genomförande	Deltagaren ska genomföra ett skriftligt prov. Därefter ska deltagaren, enskilt eller i grupp, genomföra ett fingerat personskyddsuppdrag. Uppdraget ska planeras utifrån risk- och hotbildsanalys, innehålla mental förberedelse och genomföras med beaktande av taktiskt uppträdande. Uppdraget ska därefter genomföras som objektsbevakning med fordon men även till fots. I momentet ska självskydd och akutsjukvård ingå. Deltagaren ska för att bli godkänd klara både det skriftliga och det praktiska provet.	
Beräknad tid	16 timmar	

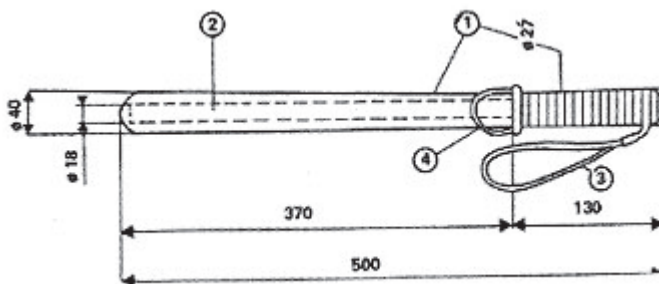
Batonger som uppfyller kraven i avsnitt 1 och 2 får bäras av väktare som genomgått föreskriven utbildning för detta.

1. Teknisk beskrivning av gummibatong för väktare

Väktare får när han eller hon utför bevakning endast bära och använda gummibatong med egenskaper enligt följande.

Färg: svart

Format:

Material:

1. Gummi – homogent utan blåsor för handtaget: svart yt- eller genomfärgat naturgummi hårdhetsgrad 70–75 grader IRH

för övrigt: svart naturgummi, hårdhetsgrad ca 60 grader IRH.

2. Stålrör, härdat: SIS 142225, 18 dy X 1 mm.

Stålröret ska vara koncentriskt belagt med gummi på sådant sätt att en jämn tjockleksökning erhålls från handtaget till batongens spets. Vid handtaget ska gummitjockleken vara minst 4 mm (från stålröret) och vid batongens tjockaste del minst 10 mm.

3. Handrem av nylonband.

4. Bärbygel av rostfritt stål 18/8.

5. Uniformsknapp av metall.

2. Teknisk beskrivning av expanderbarbatong för väktare

Väktare får när han eller hon utför bevakning endast bära och använda expanderbar batong med egenskaper enligt följande

Batongen ska

- vara tillverkad av stål,
- vara högst 26" i utfällt läge,
- ha svart ytbeläggning,
- ej ha en konstruktion som kan orsaka oavsiktliga personsador,
- kunna användas utan att driftstörningar uppstår eller att batongen eller dess ingående delar börjar rosta,
- vara användarvänlig och ha en greppyta som är tillverkad i ett antihalksäkert material,
- ha en greppyta (gummimaterial eller dylikt) som är fastsatt på sådant sätt att det inte kan glida eller lossna utan användande av verktyg,

- vara konstruerad på sådant sätt att den håller sig kvar i infällt respektive utfällt läge när så krävs och
- kunna motstå skador som kan uppstå om batongen tappas från cirka 1 meters höjd vid upprepade tillfällen i hårt underlag.

PMFS 2017:10

10 lektionstimmar

Ämne	Expanderbar batong och konflikthantering
Innehåll	<p>24 kap. brottsbalken och 10 § 2 polislagen (1984:387), jfr 29 § samma lag, samt batongtekniker och moment i form av</p> <ul style="list-style-type: none">– grundställning,– högt och lågt utslag,– ihopslag,– färdigställning,– forehand- och backhandsslag,– blockering,– medicinska risker,– mental förberedelse,– konflikthantering,– kommunikation och– kompetensprov.
Mål	<p>Deltagaren ska efter utbildningen ha god</p> <ul style="list-style-type: none">– färdighet i att använda expanderbar batong,– kunskap i konflikthantering och kommunikation och– kunskap om de medicinska risker som följer med slag från en expanderbar batong.
Genomförande	<p>Målet ska uppnås genom förflyttningsövningar och händelsestyrda övningar. Kursen ska avslutas med kunskapskontroll i form av en tillämpad praktisk övning.</p> <p>Utbildningsmomentet ska i den praktiska delen ledas av en person som med godkänt resultat har genomgått Polismyndighetens huvudinstruktörsutbildning eller som genomgått utbildning enligt 7 kap. 10 § under ledning av huvudinstruktör med godkänt resultat.</p>
Beräknad tid	10 timmar.

39 timmar

Endast den som är behörig att utföra arbete som väktare, ordningsvakt eller skyddsvakt får antas till utbildningen.

Ämne	Allmän hundkunskap
Innehåll	Hundens sinnen, fattningsförmåga och beteenden.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått en grundläggande kunskap om hundens sinnen, fattningsförmåga och hur man kan förutse hundens uppträdande mot bakgrund av dessa egenskaper.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk och praktisk undervisning. Utbildningsmomentet ska ledas av en person, med god erfarenhet från bevakning med hund, som med godkänt resultat genomgått Rikspolisstyrelsens eller Polismyndighetens utbildning för utbildare av väktarhundförare.
Beräknad tid	6 timmar.

Ämne	Hunden och lagen
Innehåll	24 kap. 1 § brottsbalken, lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter, jaktlagen (1987:259) och andra författningar som innehåller bestämmelser om hundar.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått en övergripande kunskap om vilka regler som gäller för hundar i allmänhet och hur hunden får användas med stöd av 24 kap. 1 § brottsbalken i synnerhet. Deltagaren ska också ha fått kunskap om bevakningsföretagets skadeståndsansvar för skador som orsakats av hund i bevakningsarbete.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning och seminariediskussioner utifrån verkliga eller fingerade situationer. Ämnet ska ledas av en person med minst 15 högskolepoäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.

Beräknad tid	4 timmar.
Ämne	Lydnadsdressyr
Innehåll	Genomgång av momenten platsliggning, skottoberördhet, linförighet, framförgående, inkallning, hopp över hinder m.m.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått kunskap om vilken betydelse som lydnadsdressyr spelar när man medför hund i bevakningsarbete.
Genomförande	Målet ska uppnås genom praktisk träning i platsliggning, skottoberördhet, linförighet, framförgående, inkallning och hopp över hinder. Utbildningsmomentet ska ledas av en person, med god erfarenhet från bevakning med hund, som med godkänt resultat genomgått Rikspolisstyrelsens eller Polismyndighetens utbildning för utbildare av väktarhundförare.
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Skyddstjänst
Innehåll	Avvärjande av överfall, visitation, transport av frihetsberövad.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha fått kunskap om hur man ska hantera en hund så att den i en överfallssituation, vid visitation och transport av en frihetsberövad endast följer hundförarens instruktioner och inte agerar självständigt.
Genomförande	Målet ska uppnås genom praktisk träning i avvärjande av överfall och visitation och transport av frihetsberövad. Utbildningsmomentet ska ledas av en person, med god erfarenhet från bevakning med hund, som med godkänt resultat genomgått Rikspolisstyrelsens eller Polismyndighetens utbildning för utbildare av väktarhundförare.
Beräknad tid	13 timmar.

Ämne**Tillämpade övningar****PMFS 2017:10****Innehåll**

Lydnadsdressyr och skyddstjänst.

Mål

Deltagaren ska efter utbildningsmomentet på ett fullgott sätt kunna föra en hund i bevakningsarbete och med hjälp av hunden på ett proportionerligt sätt skydda sig mot överfall, utföra visitation av och transportera en frihetsberövad.

Genomförande

Målet ska uppnås genom att deltagarna tränas i verklighetstroga, fingerade situationer som kräver att de tillämpar den teoretiska kunskap de tillgodogjort sig under tidigare utbildningsmoment.

Utbildningsmomentet ska ledas av en person, med god erfarenhet från bevakning med hund, som med godkänt resultat genomgått av Rikspolisstyrelsens eller Polismyndighetens utbildning för utbildare av väktarhundförare.

Beräknad tid

8 timmar.

1. Allmänt om prövning och godkännande av hund som ska användas i bevakning

En hund ska för att få användas i bevakning med godkänt resultat ha genomgått mental- och tjänstbarhetsprov i Polismyndighetens regi. Polismyndigheten ska tillsända godkännandemyndigheten och berört auktoriserat bevakningsföretag ett protokoll över genomfört prov.

Ansökan om deltagande i mental- och tjänstbarhetsprov ska ges in till Polismyndigheten eller polismyndigheten i den polisregion där väktaren (hundföraren) huvudsakligen ska tjänstgöra.

I ansökan ska anges sökandens namn, personnummer, adress, arbetsgivare och syftet med ansökan. Till ansökan ska bifogas intyg om märkning enligt lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter.

1.1. Definitioner

Med besiktningsman ska i denna författning förstås polishundförare som är instruktörsutbildad och som genomgått av Polismyndigheten för ändamålet beslutad utbildning i hundtjänst och som är godkänd av Polismyndigheten. Besiktningsman är även utbildad provledare och behörig att genomföra lämplighetstest och tjänstbarhetsprov för polis- och väktarhundar.

Med provledare ska i denna författning förstås polishundförare som är instruktörsutbildad och som genomgått av Polismyndigheten för ändamålet beslutad utbildning i hundtjänst och som är godkänd av Polismyndigheten. Provledare är behörig att genomföra tjänstbarhetsprov för polis- och väktarhundar.

2. Lämplighetstest

Lämplighetstest ska utföras av besiktningsman och får genomföras med hundar som har uppnått 18 men inte 48 månaders ålder. Om det finns särskilda skäl får även andra hundar prövas, dock att en hund som uppnått 48 månaders ålder endast får prövas i anlagsprov samt i fråga om den är skottfast.

Lämplighetstest ska bedömas enligt den av Polismyndigheten godkända kod- och värdetabellen för lämplighetstest som finns i Polismyndighetens formulärsamling. En sammanfattning av hundens lämplighet för användning i bevakning ska vid provningstillfället lämnas till hundägaren, hundföraren samt till den som ansvarar för hunden och hundförarens träning och utbildning inom bevakningsföretaget. En hund som genomgått lämplighetstest enligt denna bilaga får inte prövas igen utan Polismyndighetens godkännande.

3. Tjänstbarhetsprov

Endast en hund som med godkänt resultat genomgått lämplighetstest får genomgå tjänstbarhetsprov.

Tjänstbarhetsprov ska ledas av en provledare och får endast genomföras på hund som är 18 månader gammal eller äldre. För att hunden ska få betyget

godkänt krävs att hunden klarar samtliga delprov. Proven ska genomföras sammanhängande under en dag.

Vid bedömningen av om hunden klarat delproven ska betygen godkänd eller ej godkänd användas. Om tvivel uppstår om hunden klarat ett delprov eller inte ska hänsyn tas till om hunden genomfört hela momentet.

När delproven är genomförda ska provledaren avge en sammantagen tjänstbarhetsbedömning med betygen godkänd eller ej godkänd. Avlagt tjänstbarhetsprov ska redovisas i protokollform på Polismyndighetens blankett, *Prövning av väktarhund i bevakningstjänst, tjänstbarhetsprov*. Hund som inte blivit godkänd i ett delprov får göra om detta inom två månader.

Tjänstbarhetsprov ska avläggas varje år. Det får dock inte dröja längre tid än 14 månader mellan prövningstillfällena. Om hunden inte har avlagt godkänt tjänstbarhetsprov inom föreskriven tid får den inte användas i bevakningsarbete.

Allmänt om bedömningen vid tjänstbarhetsprov

Tjänstbarhetsprov består av två delprov, ett lydnadsprov (se avsnitt 2.1) och ett skyddstjänstprov (avsnitt 2.2). Dessa delprov är indelade i ett antal moment. Till varje moment finns föreskrivet hur det ska genomföras (uppläggning) och hur det ska bedömas (bedömning).

Med utgångsställning menas att hunden befinner sig sittande vid förarens vänstra sida. När hunden ansluter till föraren får den inta sittande ställning framför denne och sedan kommenderas till utgångsställning. Föraren ska i samtliga moment följa givna anvisningar.

Alla avvikelser från momentets rätta utförande ska påverka bedömningen. Hund som tjuvstartar men genast kan återkallas ändå erhålla betyget godkänt. Hund som inte lyder tredje kommandot ska underkännas. Extra kommandon, tecken utöver de tillåtna ska påverka bedömningen av betyget beroende på intensitet. Bedömningen ska påbörjas efter provledarens anvisning. Om ett moment måste avbrytas ska kommandot ”avbryt” användas.

3.1 Lydnadsprov

Lydnadsprovet ska bestå av nedan uppräknade moment.

3.1.1 Platsliggning

Momentet ska genomföras med fler än en hund. Förarna ska lägga hundarna bredvid varandra med ca 5 meters mellanrum och avlägsna sig gående till ca 30 meters avstånd och stanna vända mot och synliga för hundarna. Hundarna ska ligga kvar i 5 minuter utan att förflytta sig.

Föraren får under momentet inte påverka hunden. När föraren lämnar hunden får han endast använda kommandot ”stanna kvar”.

Uppläggning

Momentet börjar med förare och hund i utgångsställning på anvisad plats. Momentet är slut när momentet skottoberördhet påbörjas. Tiden ska räknas från det att förarna intagit av provledaren anvisad plats.

Bedömning

Hund som sätter sig kan erhålla betyget godkänt. Hund som ställer sig eller kryper mer än 3 meter ska underkännas.

3.1.2 Skottoberördhet

I anslutning till föregående moment ska avlossas, ca 50 meter från hundarna, 5 skott efter varandra varvid hundarna ska kvarligga på sina platser. Föraren får under momentet inte påverka hunden.

Uppläggning

Före momentets början får en hund som lämnat sin plats i föregående moment läggas om, dock högst en gång. Momentet börjar när första skottet avlossas och är slut när förarna återvänt och på provledarens kommando beordrat hundarna i utgångsställning. Skytten ska vara utplacerad innan momentet platsliggning påbörjas.

Bedömning

Hund som sätter sig kan erhålla betyget godkänt. Hund som ställer sig eller kryper mer än 3 meter ska underkännas.

3.1.3 Linförighet (hunden kopplad)

Hunden, som föres i fritt hängande koppel, ska villigt följa föraren på dennes vänstra sida med huvudet eller bogen i jämnhöjd med förarens knä.

Linförighet ska prövas i olika gångarter och i samband med vändningar. När föraren gör halt ska hunden utan kommando stanna i utgångsställning. Vid nytt marschanträde och vid tempoväxlingar får kommandot upprepas.

Uppläggning

Momentet börjar och slutar på provledarens kommando med hunden i utgångsställning. Det åligger provledaren att tillse att hunden föres i fritt hängande koppel.

Bedömning

Hund som under större delen av momentet förs i stramt koppel (stretar) ska inte godkännas. Samma sak gäller hund som släpar och upprepade gånger

måste dras fram. Stor vikt ska läggas vid hundens förmåga att anpassa sig till förarens rörelser så att den inte stänger, tränger eller sätter sig snett och sent.

3.1.4 Framföregående (hunden kopplad)

På kommando ska hunden under marsch gå framför föraren i kopplets längd. När föraren gör halt ska hunden på kommando genast stanna. Provet utförs även i omvänd marschriktning.

Uppläggning

Momentet börjar på provledarens tillsägelse med hunden i utgångsställning och är slut då föraren anslutit till hunden efter halt i omvänd marschriktning och hunden på kommando intagit utgångsställning.

Bedömning

För en hund som stretar, nosar, inte håller avståndet eller sätter sig vid halter påverkas bedömningen. Tillåts hunden helt bestämma riktningen ska den underkännas. Hund som vänder tillbaka och någon gång befinner sig bakom eller i jämnhöjd med föraren ska underkännas.

3.1.5 Inkallning

Efter föregående moment, då hunden intagit utgångsställning, går föraren 50 meter från hunden och stannar vänd mot hunden varefter den kallas in.

Uppläggning

Momentet börjar när föraren på provledarens tillsägelse lämnar hunden. Momentet är slut när hunden intagit utgångsställning hos föraren. Hunden inkallas på provledarens tillsägelse.

Bedömning

För hund som inte sitter kvar medan föraren avlägsnar sig påverkas bedömningen. Lämnar den sin plats mer än 3 meter ska den underkännas. Stor vikt ska läggas vid hundens snabbhet.

3.1.6 Hopp över hinder

Hunden ska, från utgångsställning, på kommando, fritt hoppa över hindret. På kommando ska hunden stanna på andra sidan av hindret i valfri ställning. Föraren anmäler hundens ställning före momentets början.

Uppläggning

Momentet börjar när föraren ställt upp på lämpligt avstånd från hindret med hunden i utgångsställning. Hoppet sker på provledarens tillsägelse. Momen-

tet avslutas när hunden intagit angiven ställning på motsatta sidan. Hindret ska vara 85 cm högt och 100 cm brett samt täckt.

Bedömning

För en hund som vidrör hindret påverkas bedömningen. Hund som tar lättare stöd eller inte intar anmäld ställning kan erhålla högst betyget godkänt. Hund som river hindret ska underkännas.

3.2 Skyddstjänstprov

Den grundläggande synen i skyddsarbetet ska vara att hunden inte får agera självständigt utan kommando från föraren utom i de fall föraren eller hunden utsätts för överraskande angrepp.

Med angrepp menas att hunden biter skyddsfigurant. Bedömningen ska i hög grad påverkas av hundens vilja att försvara föraren. Ett alltför lamt angrepp ska medföra ett underkännande av momentet. Hunden ska också utnyttja första tillfället till angrepp. Hunden ska angripa så länge figuranten agerar.

Vid angrepp från hunden ska hunden upphöra med angreppet på förarens kommando. Hund som dröjer alltför länge med att upphöra med angreppet ska underkännas i momentet. En annan detalj som ska påverka bedömningen är vilka åthävor föraren använder för att få hunden att sluta med att angripa.

När hunden släppt sitt bett får föraren kommendera in hunden till sidan. Här beaktas särskilt upprepande kommandon och åthävor samt hundens fortlöpande bevakning av figuranten.

Skyddstjänstprov består av nedan uppräknade moment.

3.2.1 Avvärijande av överfall

Hundföraren ska gå med hunden vid fot kopplad efter en anvisad sträcka. Från ett dolt gömställe och på ett avstånd av ca 10 meter ska en skyddsfigurant, iförd skyddsärm, springa snett framifrån till hotfullt angrepp mot föraren. Hunden får angripa endast efter förarens kommando eller då fara föreligger. Hunden ska upphöra med angreppet på förarens kommando.

Uppläggning

Momentet börjar på provledarens kommando och är slut när föraren har hunden under kontroll.

Bedömning

Vikt ska läggas vid hundens snabbhet och vilja att försvara, släppandet samt förarens förmåga att få kontroll över hunden och situationen efter avvärijandet/släppandet.

3.2.2 Visitation

Föraren ska placera hunden att bevaka figuranten varefter denne skyddsvisiteras.

Uppläggning

Momentet börjar när momentet avvärijande av överfall är slut, och är avslutat när föraren skyddsvisiterat figuranten och återvänt till hunden och hunden intagit utgångsställning.

Bedömning

Momentet ska underkännas om hunden angriper figuranten eller om föraren går mellan hund och figurant. Vikt ska läggas vid hundens förmåga att upprätthålla en effektiv bevakning av figuranten.

3.2.3 Transport

Föraren, med hunden gående vid sidan, kommenderar figuranten för transport. Figuranten ska transporteras enligt provledarens anvisningar.

Uppläggning

I anslutning till föregående moment börjar momentet transport. Momentet genomförs enligt provledarens anvisningar. Figuranten ska transporteras ca 50 meter och med minst en riktningförändring. Föraren kommenderar figuranten att, efter provledarens anvisningar, gå framför sig och går själv med hunden vid sidan ca 5 meter bakom.

Bedömning

Vikt ska läggas vid att föraren följer provledarens anvisningar beträffande avstånd samt att hunden håller position vid föraren. Upprepade ska eller störande gnäll ska påverka bedömningen. Hund som drar sig före föraren och för nära figuranten ska underkännas.

4. Fortlöpande träning

För att ekipaget ska kunna upprätthålla den kompetens som krävs för att det ska klara tjänstbarhetsprovet ska det bevakningsföretag där hundföraren är anställd ge ekipaget möjlighet att under ledning av en av Polismyndigheten godkänd hundinstruktör vid minst ett tillfälle per månad träna de moment som anges under avsnitt 3 i denna bilaga.

5. Utbildning av instruktörer för väktarhundförare

Instruktör för utbildning av väktarhundförare i auktoriserat utbildningsföretag ska med godkänt resultat ha genomgått enligt Polismyndigheten eller Rikspolisstyrelsen utbildning för utbildare av väktarhundförare

5.1 Behörighet att söka instruktörsutbildning för väktarhundförare

Om fler sökanden ansöker om utbildning än det finns plats för, ska en lämplighetsprövning göras. Vid en sådan prövning är anställning i utbildningsföretag en merit.

5.2 Utbildningens mål och syfte

Utbildningen ska inte omfatta fler moment än som är nödvändiga för att ge den blivande instruktören de kunskaper som krävs för att själv genomföra utbildning enligt *bilaga 9*.

43 timmar

Endast den som får antas till utbildningen som är behörig att utföra arbete som

- väktare,
- ordningsvakt, eller
- skyddsvakt.

Ämne **Innehav och förvaring av bevaknings- och utbildningsföretags och väktares skjutvapen**

Innehåll 2 kap. 3, 13 §§, 3 kap. 7 §, 9 kap. 2 § vapenlagen (1996:67), 1 kap. 3 § och 17 kap. 1 § vapenförordningen (1996:70) samt 6 kap. Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen, FAP 551-3 m.fl.
4 kap. 2–5 §§, 10 §, 7 kap. 1 § 1-5 Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om Polisens och andra statliga myndigheters förvaring och transport av skjutvapen och ammunition, FAP 943-1) och *bilaga 12* i denna författning.

Mål Deltagaren ska efter utbildningsmomentet kunna redogöra för innehållet i de författningsbestämmelser som reglerar bevaknings- och utbildningsföretags samt väktares möjligheter att få tillstånd att inneha skjutvapen och hur vapnen ska förvaras.

Genomförande Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning med utgångspunkt från relevanta författningsbestämmelser.
Utbildningsmomentet ska ledas av en person med minst 15 högskolepoäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.

Beräknad tid 5 timmar.

Ämne **Väktares bärande och användande av skjutvapen**

Innehåll 24 kap. 1 och 5 §§ brottsbalken, 9 kap. 8 § och *bilaga 12* till denna författning.

Mål Deltagaren ska efter att ha genomgått ämnet kunna redogöra för de regler som styr när en väktare får bära och använda skjutvapen.

Genomförande	<p>Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning utifrån fingerade eller verkliga fallbeskrivningar.</p> <p>Utbildningsmomentet ska ledas av en person med minst 15 högskolepoäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.</p>
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Vapenkunskap
Innehåll	Tjänstevapnets konstruktion och funktion. Vapenvård, ammunitionsverkan och säkerhetsregler vid vapenhantering.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet ha kunskap om generella säkerhetsregler vid vapenhantering, konstruktion och funktion av tjänstevapnet samt vapenvård. Kännedom om verkan av olika slags ammunition.
Genomförande	<p>Målet ska uppnås genom information om ammunitionsverkan samt att deltagarna under ledning av instruktör utbildas i vapnets konstruktion, funktion samt vapenvård. Egenstudier av kursmaterial "Ammunitionsverkan II"</p> <p>Utbildningsmomentet ska ledas av en person som med godkänt resultat har genomgått instruktörsutbildning i tjänstevapen för väktare i Polismyndighetens eller Rikspolisstyrelsens regi.</p>
Beräknad tid	3 timmar.
Ämne	Vapenhantering – Allmänna grunder
Innehåll	Ladda och patron ur. Riktmedel, siktbild, grepp om vapnet, skjutställning, avfyringsteknik, precisions-skjutning, nödvärnsdrag (utan tidskrav), uppföljning av skottet och andning. Åtgärder vid eldabrott och magasinbyte. Repetition av generella säkerhetsregler samt säkerhetsregler på skjutbanan.
Mål	Deltagaren ska förstå förutsättningarna i grundträningen och kunna utföra momenten på ett säkert sätt.

Genomförande	Målet ska uppnås genom att deltagarna får praktisk övning i allmänna grunder i vapenhantering. Utbildningsmomentet ska ledas av en person som med godkänt resultat har genomgått instruktörsutbildning i tjänstevapen för väktare i Polismyndighetens eller Rikspolisstyrelsens regi.
Beräknad tid	4 timmar.
Ämne	Vapenhantering – Färdighetsträning
Innehåll	Se ”Allmänna grunder i vapenhantering”. Tillkommer nödvärnsdrag (med tidskrav) eldgivning från låg färdigställning (med tidskrav), alternativa skjutställningar, enhandsskjutning, ficklampstekniker (skjutning under sämre ljusförhållanden), skydd och skyl. Genom drillen som metod bygga upp ett automatiserat beteende vid färdighetsträningen och på så sätt uppnå stresstålighet i vapenhanteringen hos deltagaren.
Mål	Deltagaren ska ha god kunskap och färdighet i att bära och hantera tjänstevapnet säkert och tjänstemässigt.
Genomförande	Utbildningsmomentet ska i denna del ledas av en person som med godkänt resultat har genomgått instruktörsutbildning i tjänstevapen för väktare i Polismyndighetens eller Rikspolisstyrelsens regi
Beräknad tid	12 timmar.
Ämne	Vapenhantering – Beslutsträning
Innehåll	Vapen användning med stöd av 24 kap 1 och 5 §§ brottsbalken. Teoretisk kunskap om adekvata nödvärnssituationer förstärks genom att deltagaren får uppleva att agera i motsvarande situation på ett så verklighetsnära sätt som möjligt. Deltagaren får i realistiska övningar träna på att tolka situationen, fatta adekvata beslut och därefter verkställa dem i syfte att lösa situationen. Upplevelsebaserade övningar i syfte att tydliggöra mänsklig förmåga respektive begränsning.

Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomenten ha god förmåga att hantera situationer där tjänstevapnet kan komma till användning med stöd av nödvärnsrätten enligt 24 kap. 1 och 5 §§ brottsbalken.
Genomförande	<p>En nödvärnssituation är en komplex händelse där en tjänsteman har ett stort antal faktorer som påverkar hans/hennes förmåga att lyckas i situationen.</p> <p>Deltagaren ska öva på sådana situationer under så realistiska förhållanden som möjligt. Deltagaren ska efter sådana övningar ges möjlighet att utvärdera sin egen förmåga. Utbildningsmomenten ska ledas av en person som med godkänt resultat har genomgått instruktörsutbildning i tjänstevapen för väktare i Polismyndighetens eller Rikspolisstyrelsens regi.</p>
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Kompetensprov
Innehåll	<p>Skriftligt prov på deltagarnas kunskap om den del av nödvärnsrätten som ger stöd för väktare att i vissa fall använda skjutvapen och de författningsbestämmelser som reglerar bevaknings- och utbildningsföretags och väktares möjligheter att få tillstånd att inneha skjutvapen och hur vapnen ska förvaras.</p> <p>Praktiskt prov på deltagarens färdighet att bära och hantera skjutvapnet.</p>
Mål	Det ska efter kompetensprovet stå klart om deltagaren har den kunskap och färdighet som krävs för att han eller hon ska kunna bära och använda skjutvapen i bevakningsarbetet säkert och rättsenligt.
Genomförande	Skriftligt prov. Det skriftliga provet ska ledas av en person med minst 15 högskolepoäng i juridik eller med motsvarande kunskapsnivå. Det praktiska provet ska genomföras i enlighet med kravnivån på det prov som poliser måste klara för att få bära vapen i tjänsten. Provet ska i denna del ledas av en person som med godkänt resultat har genomgått instruktörsutbildning i tjänstevapen för väktare i Polismyndighetens eller Rikspolisstyrelsens regi.
Beräknad tid	3 timmar.

1. Författningar m.m.

Bestämmelser om förutsättningarna för auktoriserade bevakningsföretag och väktare att få tillstånd att inneha skjutvapen finns bl.a. i 2 kap. 3, 13 §§, 3 kap. 7 §, 9 kap. 2 § vapenlagen (1996:67), 1 kap. 3 § och 17 kap. 1 § vapenförordningen (1996:70) samt i 6 kap. Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen FAP 551-3.

I denna *bilaga 12* föreskrivs vid vilket slags bevakning väktare får bära skjutvapen och vilken typ av vapen som han eller hon får bära.

2. Bärande av skjutvapen i bevakning

Villkor för bärande av skjutvapen i bevakning

En väktare får under förutsättning att kraven i vapenlagstiftningen samt 9 kap. 8 § är uppfyllda bära skjutvapen när det är nödvändigt för att fullgöra bevakning

- 1) av fastighet samt de personer som vistas inom fastigheten om uppdraget avser främmande stats- eller internationell organisations officiella representation i Sverige eller annan till denna knuten organisation, t.ex. handels-, kultur- eller informationscentrum, se lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall,
- 2) som sker på uppdrag av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen eller
- 3) om synnerliga skäl finns och Polismyndigheten, efter ansökan från bevakningsföretaget, beslutat att så får ske.

När ett bevakningsföretags väktare bär skjutvapen med stöd av punkten a ska företaget underrätta Polismyndigheten om uppdraget och ange vid vilka tider det sker. Företaget ska i samband med underrättelsen ge in en kopia av avtalet med uppdragsgivaren.

Med synnerliga skäl avses ett konkret hot om brottsligt angrepp mot bevakningsobjektet. Beslut om att skjutvapen får bäras ska vara tidsbegränsade.

För den som utför tillfällig bevakning ska istället för första stycket gälla att kraven i vapenlagstiftningen samt 17 kap. 10 § och 18 kap. 6 § vara uppfyllda.

2.1 Bärande av skjutvapen till och från bevakningsuppdrag

I samband med att bevakning enligt punkterna a, b eller c i avsnitt 2 ska utföras eller har utförts får skjutvapnet endast bäras vid transport till och från platsen för förvaringen och platsen för bevakningen.

3. Användande av skjutvapen

En väktare som utför bevakning får endast använda sitt skjutvapen med stöd av 24 kap. 1 § 1 och 5 brottsbalken i syfte att skydda sig själv eller annan i nödvärnssituationer.

3.1 Hanterandet av skjutvapen

Ett skjutvapen ska hanteras så att skott inte avlossas av våda och så att säkerheten inte heller i övrigt äventyras. Skjutvapnet ska vidare handhas på ett sådant sätt att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt det eller att det på något annat sätt går förlorat.

När ett skjutvapen bärs ska det vara säkrat. När förhållandena kräver höjd beredskap får ett skjutvapen dock bäras i handen och osäkras. Med hänsyn till risken för vådaskott får avtryckarfingret inte läggas an mot avtryckaren förrän skottlossning bedöms vara omedelbart förestående. Under förflyttning med ett laddat och osäkrat skjutvapen ska särskild försiktighet iakttas.

När förhållandena inte längre kräver höjd beredskap ska vapnet hölstras eller säkras och så snart situationen medger det i övrigt ordnas för bärande som nyss nämnts.

Vapenvård eller övning med skjutvapen får ske endast på platser eller i lokaler som bevakningsföretaget har godkänt för sådana ändamål.

3.2 Användande av skjutvapen

En väktare som ska bära skjutvapen när han eller hon utför bevakning ska ges särskilda instruktioner om hur uppdraget ska utföras. En väktare som inte har fått sådana instruktioner ska kontakta föreståndaren, eller av föreståndaren särskilt utsedd person, för instruktioner om uppdraget och dess genomförande.

En väktare som utför bevakning får endast använda sitt skjutvapen med stöd av 24 kap. 1 § 1 brottsbalken i syfte att avvärja svårare våld mot honom eller henne själv eller annan eller hot som innebär trängande fara för sådant våld.

Innan en väktare avlossar ett skott i en sådan situation ska han eller hon, om det inte framstår som olämpligt eller verkningslöst, tydligt ge till känna att han eller hon är väktare och har för avsikt att skjuta. Därefter ska väktaren, när omständigheterna ej tvingar till annat, först avlossa ett varningsskott. Varningsskottet ska om möjligt riktas så att skada inte uppstår. Varningskott får dock endast avlossas om förutsättningarna för verkningseld enligt 24 kap. 1 § 1 är uppfyllda.

Det bör beaktas att risken för att utomstående kan skadas vid skottlossning är särskilt stor när skjutavståndet är långt eller när det råder dåliga siktförhållanden, såsom mörker, dimma, motljus eller regn. Även risken för rikoschetter bör uppmärksammas.

3.2.1 Rapportering över avlossat skott

Om en väktare eller annan i bevakningsföretaget anställd bevakningspersonal har avlossat varningsskott eller verkningseld mot person ska han eller hon omedelbart rapportera detta till Polismyndigheten i den polisregion där skottet avlossades.

Han eller hon ska vidare lämna en skriftlig rapport till bevakningsföretagets vapenansvarige eller till föreståndaren så snart det kan ske. Den vapenansvarige ska, med eget yttrande över situationen, skyndsamt lämna rapporten vidare till tillsynsmyndigheten och Polismyndigheten i den polisregion där skottet avlossades.

Om en väktare eller annan i bevakningsföretaget anställd bevakningspersonal av våda avlossat ett skott ska han eller hon lämna en skriftlig rapport till bevakningsföretagets vapenansvarige så snart det kan ske. Den vapenansvarige ska, med eget yttrande över situationen, skyndsamt lämna rapporten vidare till tillsyns- och Polismyndigheten.

4. Typ av skjutvapen och ammunition

Väktare får när bevakning utförs endast bära enhandsvapen som inte är helautomatiskt med en kaliber på högst 9 millimeter. Ammunitionen ska vara av den typ som poliser får använda i sina tilldelade enhandsvapen.

5. Utlåning av skjutvapen och fortbildning

Vid ett bevaknings- och utbildningsföretag som har tillstånd att inneha skjutvapen ska det finnas en utsedd befattningshavare som är vapenansvarig. Den vapenansvarige ska ha till uppgift att se till så att de bestämmelser som tar sikte på företagets skjutvapen efterlevs avseende i företaget anställda väktare och annan bevakningspersonal. Om det inom företaget inte finns någon utsedd befattningshavare som är vapenansvarig åvilar ansvaret på föreståndaren.

5.1 Utlåning av skjutvapen

Bevakningsföretaget får låna ut skjutvapen till en väktare endast om han eller hon har

- lånelicens,
- med godkänt resultat genomgått utbildning i ämnet Handhavande av skjutvapen enligt *bilaga 11* och
- därefter varje år genomgått en fortbildning och klarat kompetensprovet.

5.2 Fortbildning och kompetensprov

Bevakningsföretaget ska se till att väktare och annan bevakningspersonal som företaget lånat ut skjutvapen till varje år får fortbildning i handhavande av skjutvapen. Fortbildningen ska för väktare omfatta minst 8 lektionstimmar och innehålla ett koncentrat av den utbildningsplan för Handhavande av skjutvapen som föreskrivs i *bilaga 11*. Fortbildningen ska avslutas med kom-

petensprov för skjutvapnet enligt *bilaga 11*. För annan bevakningspersonal gäller vad som särskilt föreskrivs för den funktionen.

Den som tilldelats skjutvapen ska ges regelbundna tillfällen till träning i vapenhantering. Fortbildning och kompetensskjutning ska genomföras årligen och får genomföras i ett bevakningsföretags regi eller motsvarande om den leds av en person med behörighet att vara instruktör i utbildningsföretag avseende handhavande av skjutvapen.

Bevakningsföretaget ska varje år lämna en skriftlig dokumentation till tillsynsmyndigheten över de väktare och annan bevakningspersonal som man lånar ut vapen till, när dessa genomgått senaste fortbildning med godkänt kompetensprov och vem som varit instruktör.

6. Förvaring av bevaknings- och utbildningsföretags skjutvapen och ammunition

För förvaring av bevakningsföretags enhandsvapen och ammunition ska, utöver vad som anges i vapenlagen (1996:67) och vapenförordningen (1996:70), gälla vad som föreskrivs om förvaring av en polismyndighets enhandsvapen och ammunition i 4 kap. 2–5 §§, 10 §, 7 kap. 1 § 1–5 Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om Polisens och andra statliga myndigheters förvaring och transport av skjutvapen och ammunition, FAP 943-1.

Vad som i dessa uppräknade bestämmelser sägs om poliser ska också gälla bevakningsföretagets väktare.

8 lektionstimmar

Endast den som med godkänt resultat har genomgått utbildning för väktare får antas till utbildningen.

Den som ska genomgå kursen ska först ha läst in Polishögskolans utbildningsmaterial för användare av pepparspray eller motsvarande material utfärdat av Polishögskolan.

Examination ska ske praktiskt och teoretiskt i olika moment under kursen. För att bli godkänd krävs närvaro vid samtliga moment och att deltagaren examinerats med godkänt resultat.

Ämne	Juridik
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> – Polislagen 8,10 §§. – Brottsbalken 24 kap. – Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om bevakningsföretag och bevakningspersonal, FAP 573-1.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningsmomentet känna till de regler som styr väktares användande av OC-spray och hur avrapportering ska ske.
Genomförande	Målet ska nås genom teoretisk undervisning. Ämnet ska ledas av en person med minst 15 högskolepoäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.
Beräknad tid	2 timmar.

Ämne	Teknik och taktik
Innehåll	Information om <ul style="list-style-type: none"> – OC-spray och dess effekter, – kommunikation och etik, och – mental förberedelse och stresshantering.
Mål	Deltagaren ska känna till <ul style="list-style-type: none"> – vilken effekt som OC-spray kan orsaka, – risker för sekundär spridning och kontaminering, och – etiska och andra konsekvenser av användningen av OC-spray.
Genomförande	Målet ska nås genom teoretisk undervisning. Utbildningsmomentet ska ledas av en person behörig att vara OC-sprayinstruktör i auktoriserat utbildningsföretag.

PMFS 2017:10**Beräknad tid** 2 timmar.**Ämne** **Praktisk övning****Innehåll** Målet ska nås genom praktisk övning med OC-spray.**Mål** Förmåga att använda OC-spray,

- kunskap om OC-spray och dess effekter, och
- effekter av exponering.

Genomförande Övningen ska omfatta handgrepp och taktik samt att deltagaren utsätts för OC-spray och påföljande sanering. Momentet sanering ska övas ingående. Utbildningsmomentet ska ledas av en person behörig att vara OC-sprayinstruktör i auktoriserat utbildningsföretag.**Beräknad tid** 4 timmar.

1. Krav

1.1. Komponent

Den aktiva komponenten måste vara baserad på växtextrakt och Capsaisin derivat. Utöver Capsaisin får OC-sprayen inte innehålla substanser som enligt Rådets direktiv 67/548/EEG av den 27 juni 1967 klassats som

- giftiga,
- oxiderande,
- hälsoskadliga,
- irriterande,
- cancerframkallande,
- allergiframkallande, eller
- genetiskt skadliga eller giftiga avseende reproduktionsförmåga.

1.2. Drivgas

Drivgasen får inte innehålla substanser som enligt Montrealprotokollet är otillåtna med avseende på negativ inverkan på ozonlagret.

2. Funktion

Behållaren får inte innehålla mer än 50 gram. Sprayen får antingen vara i form av en stråle, kon eller kombination av dessa två. Räckvidden vid sprayning ska vara minst tre meter.

Behållaren ska vara kapabel att producera åtminstone tre repetitioner av sprayning som var och en varar minst en sekund där den sista sprayningen ska kunna levereras med acceptabelt resultat avseende nivå av Capsaisin och räckvidd.

1. Allmänt

Enligt 8 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag m.m. och 1 § förordningen (1989:149) om bevakningsföretag m.m. är länsstyrelsen i det län där företaget har sitt säte tillsynsmyndighet. Vid tillsynen ska tillsynsmyndigheten kontrollera att företaget alltjämt uppfyller kraven för det slag av verksamhet som företaget är auktoriserat för. Enligt 10 § lagen om bevakningsföretag ska ett bevaknings- och utbildningsföretag inspekteras minst en gång vartannat år.

1.1 Kontrollpunkter

Följande bör kontrolleras;

- Uppgifter om organisationsnummer, firma, adressort där ledningen har sitt säte, styrelseledamöter och suppleanter, VD etc. Aktuellt bolagsregisterutdrag kontrolleras. Företag som är i konkurs får enligt konkurslagen (1987:672) inte driva näringsverksamhet.
- Uppgifter om företagets föreståndare och hans eller hennes utbildning, t.ex. om han eller hon är godkänd och har genomgått föreskriven utbildning.
- Uppgifter om vilket eller vilka slag av verksamhet som företaget bedriver och inom vilket eller vilka län det sker.
- Om företaget fullgjort sin anmälningsplikt enligt 8 och 12 §§ förordningen (1989:149) om bevakningsföretag, dvs. om företaget inom en vecka anmält att:
 - en ny föreståndare anställts,
 - tidigare godkänd personal anställts,
 - godkänd anställd person som slutat sin anställning eller sitt uppdrag inom företaget och
 - en person som efter ansökan godkänts eller är föremål för myndighetens prövning ej kommer att påbörja sin anställning.
- Om företagets anställda har den utbildning som föreskrivs för den verksamhet de utför.

2. Organisation och verksamhetsplanläggning

Bevakningsföretagets organisation och planläggning ska vara sådan att företaget kan bedriva verksamheten på ett seriöst sätt och följa de bestämmelser som gäller för bevakningsföretag. Företagets personalresurser ska vidare vara lämpligt avvägda i förhållande till de olika slagen av bevakning som bedrivs. Nycklar och koder m.m. får inte vara åtkomliga för obehöriga.

2.1 Kontrollpunkter

- Företagets interna säkerhetsskydd kontrolleras med hänsyn till lokaler-
nas beskaffenhet, ägare och tillträdesvägar, in- och utpassering till olika

utrymmen, kontorets bemanning samt förvaring av kundhandlingar och nycklar och interna regler om säkerhetsskydd.

- Hur sker internkontrollen av hur vaktarna på fältet sköter sina bevakningsuppdrag?
- Hur planlägger företaget sina bevakningsuppdrag med hänsyn till innehållet i avtalet mellan kunden och företaget (säkerhetsbedömning av objekt och vaktarens arbetsskydd), vem är ansvarig?
- Använder företaget kontrollur? Hur sker kontrollen av markeringsrem-sorna? Hur lång är arkiveringstiden?
- Erhåller kunden sammandrag över de tider vaktaren besökt bevakningsobjekten?
- Kodläsare (istället för kontrollur). Hur informeras kunden?
- Arkiveras datainformation från kodläsare?
- Skrivs vaktarrapporter och i så fall hur arkiveras dessa?
- Vilka regler och arkiveringstider gäller i övrigt beträffande rapportkopior, nyckelkvitton, avtalskopior, larmregistreringar etc.
- Finns befattningsbeskrivningar, vaktarinstruktioner och utsättningslistor för vaktarna?
- Förekommer ledningsjour eller liknande? Hur är denna organiserad och vem är ansvarig?
- Finns det någon larmcentral? Hur betjänas denna?
- Förekommer bevakningsuppgifter som innebär att vaktare utför någon form av ordningshållning? Innehållet i kundavtal och vaktarinstruktioner ska i sådana fall uppmärksammas särskilt.
- Vem är ansvarig för bevakningsverksamheten? Om bevakningsföretag bedriver utbildningsverksamhet ska detta vara anmält till auktorisationsmyndigheten.
- Om företaget bedriver bevakning av enskild person för dennes skydd ska särskild uppmärksamhet ägnas åt om företaget har en särskild organisation för detta, om man är auktoriserad för detta, vilken personal som utför bevakningen och om personalen har föreskriven utbildning osv.
- Har kursledare och lärare rätt kompetens?

3. Personal

Av 4 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag framgår att all personal hos ett auktoriserat bevakningsföretag samt styrelseledamot, styrelsesuppleant och föreståndare ska vara godkänd med avseende på laglydnad, medborgerlig pålitlighet samt lämplighet i övrigt.

Höga krav i detta avseende ska ställas på personal både vad avser laglydnad och lämplighet i övrigt. På vaktare ska ställas extra höga krav. Det-samma gäller styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, föreståndare och andra personer som har ett stort inflytande på bevakningsföretagets verksamhet.

3.1 Kontrollpunkter

- Vid en rutinmässig inspektion bör laglydnaden och lämpligheten i övrigt kontrolleras hos företagets personal.

- Vilka anställningsformer tillämpas av företaget? Hur många är heltidsanställda, deltidsanställda och hur många vikarier finns. För samtliga anställda ska datum för anställning och godkännande finnas tillgängligt.
- Kontrollera om personalen är godkänd och har föreskriven utbildning, erfarenhet och ålder för det slag av bevakning de utför.

4. Verksamhetsformer

För att gränsdragningen mellan bevakningsföretagens verksamhet och polisens uppgifter ska kunna göras bör bevakningsföretaget uppmanas att beskriva den verksamhet företaget bedriver.

Det bör anses vara en från allmän synpunkt olämplig inriktning om ett bevakningsföretag åtar sig att genom spanings- eller utredningsverksamhet ta fram bevisning mot en person som redan är misstänkt för brottet. Detsamma bör gälla uppdrag som innebär att bevakningsföretaget kartlägger personer som misstänks bedriva brottslig verksamhet.

Det bör dock inte anses vara en olämplig inriktning om ett bevakningsföretag åtar sig uppdrag som innefattar spanings- eller utredningsverksamhet enbart för att ta reda på om brottslig verksamhet över huvud taget pågår.

4.1 Kontrollpunkter

Kontrollera om företaget bedriver annan verksamhet än bevakning eller utbildning, s.k. sidouppgifter. Sidouppgifter som är mindre lämpliga är som nämnts ovan uppdrag som innebär att företaget tar fram ytterligare bevisning mot en person som redan är misstänkt för ett brott. Detsamma bör gälla uppdrag som innebär att bevakningsföretaget kartlägger personer som misstänks bedriva brottslig verksamhet, efterforskning av läckor, brottsprovokation för att uppdaga eller bevisa brottslig verksamhet m.m.

Kontrollera verksamhet som omfattar bevakning av enskild person för dennes skydd.

Kontrollera om företaget har skyddsvakter. Vilka platser arbetar dessa i så fall på och vilka är uppdragsgivare?

5. Utbildning

För att få utföra vissa bevakningsuppdrag krävs dels genomgången väktargrundutbildning och fortbildning samt viss föreskriven specialutbildning. Mot bakgrund av detta bör kontrolleras att personalen har den utbildning som krävs för den bevakning som den utför.

5.1 Kontrollpunkter

Följande punkter bör kontrolleras;

- Hur genomförs praktiken mellan väktargrundutbildning del 1 och 2? Vem eller vilka är handledare och vilka kvalifikationer och erfarenhet har dessa? Hur utförs handledningen?
- Iakttages föreskriven frist för hur länge en väktare får utföra bevakning utan att genomgått väktargrundutbildning del 2?

- Saknar föreståndare eller övrig personal föreskriven utbildning i förhållande till den bevakning som de utför eller ansvarar för?

En lista med nedanstående uppgifter bör upprättas över de personer som saknar föreskriven utbildning;

- personnummer,
- namn,
- datum för godkännande,
- anställningsdatum,
- genomgångna föreskrivna utbildningar och tidpunkten för detta samt
- vilka bevakningsuppgifter han eller hon har.

Tillsynsmyndigheten bör, i förekommande fall, med stöd av 9 § lagen om bevakningsföretag begära att företaget yttrar sig över frågan varför personalen inte har föreskriven utbildning.

Kontrollera vidare om väktare som endast genomgått Vaktargrundutbildning del 1 har utfört bevakning i högst sex månader från anställningsdagen och om sådana väktare har tilldelats en personlig handledare.

Vidare bör kontrolleras om;

- övriga väktare genomgått fortbildning inom föreskriven tid,
- de väktare som utför värdetransport, butikskontroll, bevakning med hund, bevakning av enskild person för dennes skydd har särskild föreskriven utbildning för denna form av bevakning och om de uppnått minimiåldern för detta.

Kontrollera också om företaget enligt 7 kap. 13 § denna författning sparar kopior av utbildningsbevis över de utbildningar som företagets personal genomgått.

6. Utrustning

I 8 kap. i denna författning finns bestämmelser om bevakningsföretags utrustning, vilken utrustning som får eller ska användas och vilken utbildning som krävs för detta.

6.1 Kontrollpunkter

Följande bör kontrolleras;

- Har väktarna föreskriven legitimation?
- Vilket giltighetsdatum har legitimationerna?
- Vid vilka bevakningsuppdrag bär väktarna uniform resp. civil klädsel?
- Bär väktarna uniform när de, i förekommande fall, utför sidouppdrag?
- Har bevakningsföretagets uniform den utformning som den ska ha enligt beslut av auktorisationsmyndigheten?
- Har funktionsbeteckning och emblem rätt utförande och är de rätt placerade på uniformen?
- Är utseendet på bevakningsföretagets motorfordon i enlighet med auktorisationsmyndighetens godkännande?
- Har företaget vapentillstånd?
- Bedriver företaget verksamhet som enligt 9 kap. 8 § denna författning berättigar till att skjutvapen bärs?
- Vid vilka bevakningsuppdrag bärs skjutvapen?

PMFS 2017:10

- Vilka av väktarna har lånelicens?
 - Har de väktare som har lånelicens föreskriven utbildning för att få bära skjutvapen?
 - Hur många vapen äger företaget?
 - Äger företaget andra vapen än enhandsvapen?
 - Vilka rutiner finns när det gäller hanteringen av skjutvapen i företags verksamhet (interna föreskrifter, kvittenser på mottagande och återlämnande)?
 - Bär väktarna handfängsel och batong?
 - Har väktare som bär handfängsel, gummibatong eller expanderbar batong genomgått föreskriven utbildning för detta?
 - Bärs föreskriven typ av handfängsel och batong?
 - Bedriver företaget bevakning med hund?
 - Antal hundekipage?
 - Är samtliga godkända?
 - Interna föreskrifter?
 - Var, hur och vem meddelar utbildningen?
- Anteckna i förekommande fall beträffande bevakning med hund;
- hundförare och genomgången föreskriven utbildning på området,
 - personnummer,
 - hund, registreringsnummer, prövad och godkänd, datum.

Funktionsbeteckning

1. Funktionsbeteckningens bottenplatta ska vara 90 millimeter lång och 30 millimeter hög.

2. Bottenplattan ska vara utförd i svart färg och texten (versalerna) i gul färg. Texten ska vara 20 millimeter hög och koncentrerad.

3. Funktionsbeteckning ska vara broderad, vävd eller tillverkad på annat lämpligt sätt.

